

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०७९/०८०

सम्पादनः

नि.प्र.सं.अ. नुरेन्द्र अर्याल

तयार गर्ने:

रेज्जर इन्ड्र सिंह नगारी
अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय परिवार

प्रकाशक

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय

खलंगा, दार्चुला

२०७९

© सर्वाधिकार: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय २०७९
आवरण फोटो : अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र
प्रकाशक: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दाचुला
सम्पर्क ठेगाना: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दाचुला
फोन न : ०९३-४२०४९७
ईमेल: ancadarchula@gmail.com
वेब साईट: www.ancadarchula.gov.np
फोटो: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय
मुद्रण: रिलिज पब्लिकेशन उद्योग, काठमाडौं

केही कुरा

नेपालको सुदूर पश्चिम प्रदेश, दार्चुला जिल्लाको उत्तरी भागमा अवस्थित अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र बि.सं. २०६७ सालमा घोषणा तथा स्थापना भएको हो । यस संरक्षण क्षेत्रले दार्चुला जिल्लाको १९०३ वर्ग किलोमिटर भू-भाग ओगटेको छ । यो संरक्षण क्षेत्रको सिमाना उत्तर-पश्चिममा भारत र उत्तरमा जनवादी गणतन्त्र चीनको स्वशासीत क्षेत्र तिब्बतसँग जोडिएको छ । यो संरक्षण क्षेत्र पवित्र कैलाश भू-परिधिको महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । पवित्र कैलाश भू- परिधिको महत्वपूर्ण क्षेत्र उपोष्ण देखि उच्च हिमाली क्षेत्रकोको भौगोलिक विविधतामा रहेको पारिस्थिकीय प्रणाली, नेपालको पश्चिमी क्षेत्रको व्यासी सौका संस्कृति र मनोरम भू-दृश्य यस क्षेत्रको प्रमुख विशेषताको रूपमा रहेको छ ।

वन्यजन्तु र यिनीहरूको वासस्थानको संरक्षण, पारिस्थिकीय प्रणालीको व्यवस्थापन, पर्याप्यटन प्रवर्धन, स्थानीय समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यद्वारा निर्देशित भई यस संरक्षण क्षेत्रले आ.व. २०७९/०८० को कार्यक्रम/क्रियाकलापहरू सम्पन्न गरेको छ । प्रस्तुत प्रतिवेदनमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त चालु र पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू र राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोषको आर्थिक सहयोगमा संचालन तथा सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरू समेटिएको छ । यस्ता कार्यक्रमहरूको संचालनबाट संरक्षण क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण भएको छ भने समुदायस्तरमा संचालित विकास निर्माणका कार्यक्रमहरूबाट स्थानीय समुदायको जीविकोपार्जनमा सुधार त्याउन टेवा पुगेको छ । यस्ता कार्यक्रमहरूलाई आगामी दिनहरूमा अझै बढी प्रवाभकारी एवं फलदायी बनाउन स्थानीय तहसंग समन्वय राखी साझेदारी कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । आगामी दिनहरूमा गरिने नीतिगत सुधारहरूबाट हाल देखिएका कमिकमजोरीहरूमा सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

यस आर्थिक वर्षमा वन्यजन्तुको चोरीशिकार तथा आखेटोपहार खरिद विक्री र ओसारपसार जस्ता अपराधिक क्रियाकलाप नियन्त्रणमा स्थानिय सरकार, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, सिमा सुरक्षा बल, संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण उपसमिति, तथा संरक्षण सामुदायिक वन लगायत सम्पूर्ण स्थानीय समुदायकाबाट प्राप्त सहयोग सहानीय छ । संरक्षणका सुचना र सन्देशहरूलाई निरन्तर रूपमा सर्वसाधारण समक्ष पुर्याई प्रभावकारी संरक्षण कार्यमा थप बल प्रदान गर्न सञ्चारकर्मीहरूले खेलेको भूमिका प्रशंसनीय रहेको छ । वन्यजन्तुबाट स्थानीय बासिन्दाहरूको जनधनको क्षति हुने क्रम रोकथामका लागि भए गरेका प्रयासहरू अझ शसक्त र प्रभावकारी बनाउनका लागि संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद, उपभोक्ता समिति र समूहहरूसंगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिई यसको अनुगमनमा विशेष ध्यान दिने तर्फ कदम चल्नु पर्ने देखिन्छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानिय सरकार, अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयका कर्मचारीहरू, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरू, संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद, उपभोक्ता समिति र समूह, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण उपसमिति, संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू, स्थानीय सञ्चारकर्मी, पर्याप्यटन व्यवसायी र उद्योग व्यवसायी लगायतका सवैको वन्यजन्तु संरक्षण तथा चोरीशिकार नियन्त्रणमा निरन्तर सक्रियताको परिणम स्वरूप जैविक विविधता संरक्षणमा सहयोग पुगेको छ । यो प्रतिवेदन तयार गर्ने रेझर इन्ड्र सिंह नगारी लगायत सहयोग गर्ने यस कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद ।

नुरेन्द्र अर्याल
प्रमुख संरक्षण अधिकृत

विषय सूची

१. संरक्षण क्षेत्रको संक्षिप्त परिचय र कार्य क्षेत्र	१
१.१ परिचय	१
१.२. जैविक विविधता	१
१.३. भू उपयोग	१
१.४. स्थानीय वासिन्दा र व्यवसाय	१
१.५. जनसंख्या, जाति र धर्म	२
१.६. संरक्षण क्षेत्रले ओगटेका नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु तथा यसका कार्य क्षेत्रहरु	२
१.७. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको चार किल्ला	२
२. संरक्षण क्षेत्रको उद्देश्य	२
३. सांगठनिक संरचना	३
४. संरक्षण र व्यवस्थापन गतिविधि:	३
४.१. पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु	३
४.१.१. तारबार/कॉडे तारबार निर्माण	३
४.१.२. काठेपुल निर्माण	३
४.१.३. गोरेटो बाटो निर्माण	४
४.१.४. वन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी मर्मत	४
४.१.५. पर्यटन विश्रामस्थल निर्माण	४
४.१.६. रिटेनिङवाल निर्माण	४
४.१.७. पर्यटन पदमार्ग निर्माण	४
४.१.८. पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्तती	५
४.१.९. खानेपानी ट्र्याङ्की निर्माण	५
४.१.१०. मोटर ग्यारेज निर्माण	५
४.२. चालु खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु	५
४.२.१. गेमस्काउट/सेनालाई पुर्नताजकी तालिम	५
४.२.२. दुहुरा तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तु व्यवस्थापन	५
४.२.३. सरोकारवालासंग संरक्षण सम्बन्ध अन्तरक्रीया गोष्ठी	५
४.२.३. चोरी शिकारी नियन्त्रण स्विप अपरेशन	६
४.३. म.क्षे. अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु	६
४.३.१. सामुदायिक वनमा धेरपर्खाल/तारबार	६
४.३.२. ऋद्यबए पुर्नगठन तथा परिचालन	६
४.३.३. संरक्षण सम्बन्ध स्कुल शिक्षा कार्यक्रम	६
४.३.४. सिलाई कटाई तालिम	६
५. मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	७

६. पर्याप्तान	७
७. राजशज तथा वेरुजु सम्बन्धि विवरण	८
८. संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषदः	८
९. परिषद्को नीति तथा उद्देश्य	९
१०. परिषद्को संगठन संरचना	९
११. मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना तर्फका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु	९
११.१. स्थानीय विकासमा खर्च व्यवस्थापन	९
११.२. उपभोक्ता समितिको बर्गीकरण र बजेट विनियोजन तथा निकासा	९
११.२.१. संरक्षण कार्यक्रमपा	९
११.२.२ सामुदायिक विकास	१०
११.२.३ आय आर्जन तथा सीप विकास	१०
११.२.४ संरक्षण शिक्षा	१०
११.२.५ प्रशासनिक खर्च	१०
१२. मानव वन्यजन्तु द्वन्द्व तथा राहत रकम वितरण सम्बन्धमा	१०
१३. संरक्षण क्षेत्र सामुदायिक वन गठन तथा नविकरण	११
१३.१. संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धि गतिविधीहरु	११
१४. राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु	११
१५ अन्य विविध	१२
१५.१ “यासार्गुम्बा संकलन क्षेत्रको अनुगमन”	१२
१५.२ जडिबुटी निकासी	१२
१६. अनुसूचीहरु	१२
अनुसूची १. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र चार किल्ला घोषणा राजपत्र	१३
अनुसूची २. कर्मचारीको दरबन्दी अनुसारको विस्तृत विवरण	१३
अनुसूची ३ क. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति	१४
अनुसूची ३ ख. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति	१८
अनुसूची ४. मुद्दाको विवरण	१९
अनुसूची ५. यस आर्थिक वर्षको पर्यटक विवरण	१९
अनुसूची ६. विगत ६ वर्षको पर्यटकहरुको विवरण	२०
अनुसूची ७. यस आर्थिक वर्षको राजश्वको विवरण	२०
अनुसूची ८. कार्यालय स्थापना काल देखि हालसम्म संकलित राजश्वको विवरण	२१
अनुसूची ९. मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तर्फ हालसम्म प्राप्त रकमको विवरण	२१
अनुसूची १०. मानव वन्यजन्तुद्वन्द्वको राहत वितरण सम्बन्धी विवरण	२२
अनुसूची ११. हाल सम्म गठित संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धीको विवरण	२५
अनुसूची १२. यस आर्थिक वर्षमा निकासी भएको जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको विवरण	३०
अनुसूची १३. विगत ६ वर्षको अवधिमा निकासा भएका जडिबुटिहरुको विवरण	३१
अनुसूची १४. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको संगठनिक संरचना	३२
अनुसूची १५. यस संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	३३

१. संरक्षण क्षेत्रको संक्षिप्त परिचय र कार्य क्षेत्र

१.१ परिचय

प्राकृतिक वातावरणको संरक्षणमा उल्लेखनीय योगदान पुऱ्याउने, वन्यजन्तु र यिनीहरूको वासस्थानको संरक्षण एवं व्यवस्थापन गर्ने, प्राकृतिक श्रोत र जडिबुटीको संरक्षण तथा उपयोग गर्ने र त्यसबाट प्राप्त हुने लाभको बाडफाँडमा अधिकतम जनसहभागिता सुनिश्चित गर्ने, पर्यापर्यटन विकास गरी विद्यमान गरिवी र विकासका दृष्टिकोणबाट पछि फेरेको दार्चुला जिल्लाको उत्तरी भेगको समुच्च विकासमा टेवा पुर्याउन अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको स्थापना गरिएको हो । विक्रम सम्बत २०६७ साल आषाढ २८ गते नेपाल राजपत्रमा यस संरक्षण क्षेत्र घोषणा सम्बन्धी सूचना प्रकाशन भए पश्चात २०६७ साल बाट नै कार्यालय स्थापना गरेर यस संरक्षण क्षेत्रले आफ्ना कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आएको छ । वन्यजन्तु, वनस्पति जैविक विविधताको संरक्षण, परिस्थितिकीय प्रणालीको संरक्षण, सामाजिक विकास कार्यक्रम संचालन गरी गरिवी निवारणमा टेवा पुर्याउने तथा स्थानिय जनताको सामाजिक आर्थिक स्थितिमा सुधार गर्नु यस संरक्षण क्षेत्रको लक्ष्य रहेको छ । विक्रम सम्बत २०७२ सालमा अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को गठन गरेर उपभोक्ता समितिहरू मार्फत संरक्षण र सामुदायिक विकासका कार्यक्रम संचालन गर्दै आएकोमा उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषद ५ वर्षे अबधि समाप्त भएको अवस्था विद्यमान रहेको हुँदा समिति तथा परिषद पुर्नगर्ठन गरी संरक्षण कार्यमा जनसहभागितालाई दिगो रूपमा सुनिश्चित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

समुन्नी सतहबाट ५३८ मि. देखि ७१३२ मिटर सम्म उचाईमा अवस्थित यस अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र जैविक विविधताको दृष्टिले अत्यन्तै महत्वपूर्ण र भरिपूर्ण छ । यस क्षेत्रमा अपी हिमाल (७१३२ मि.), नाम्पा हिमाल (६७५७ मि.), ब्यास हिमाल (६६७० मि.) लगायत धेरै उच्च हिमशिखरहरू छन् भने संरक्षण क्षेत्र भारतीय प्लेट र (क्लम्बल एबितभ) र उत्तरी किनारा तिब्बतीय प्लेट (Tibetan Plate) संग ठोकिने ऋम अझै जारी भएकोले यहाँका भूभागहरू भिराला र गतिशील छन् । यस क्षेत्रमा ग्रेनाइट, पेग्मेटाइट, फाईजाइट र क्वार्जाइट चट्टानहरू पनि रहेका छन् ।

१.२. जैविक विविधता

यस क्षेत्रमा हित्तुवा, हाब्रे, दुम्सी, कस्तुरीमृग, रतुवा, धोरल, नाउर, भारल, चितुवा (स्थानीय भाषामा थोप्ले बाघ समेत भनिने), बाँदर, हिमाली कालो भालु, स्याल, ब्वासो, लंगुर, थार लगायतका २५ प्रकारका स्तनधारी जनावरहरू रहेका छन् । त्यस्तै ढाँफे, मुनाल, चीर, चिल, च्याखुरा, हलेसो, भ्याकुर लगायतका २४३ प्रजाति भन्दा बढी प्रकारका चराको प्रजातिहरू र ३५ प्रकारका माछाहरू यस क्षेत्रमा अभिलेख गरिएको छ । संरक्षण क्षेत्र भित्र यार्सागुम्बा, सतुवा, गुच्ची च्याउ, साधारण च्याउ, बनलसुन, अल्लो, जटामसी, चिराइतो, सुगन्धवाल, टिमुर, रिङ्गा, तेजपात, दालचिनी, पाषाणवेद, आमला, कुटकी, काउलो, कचुर लगायतका ७५ प्रकारका जडिबुटहरू पाईन्छ । खयर, सिसौ, उत्तिस, बाँझ, गुराँस, गोब्रेसल्ला, कोलिनियल खस्क लगायत विभिन्न किसिमका वनले यो संरक्षण क्षेत्र रमणीय बनेको छ । यस क्षेत्रको जल भण्डारका श्रोतको रूपमा महाकाली नदी र चमेलिया नदीलाई लिईएको छ । सहायक खोलाहरूमा तिंकर खोला, नाम्पा, अपी, गोमति, तम्पाक, कल्जु, दम्पिलञ्ज खोला, निजांड खोला, रंकल खोला, फतंगाड, रिटिङ्गोला, तुसारपानी खोला, काला गाड (खोला), लास्कु खोला, नौगाड, छुम्छुमे खोला, क्षेत्रित खोला, मकरि गाड, जुडे खोला लगायतका थुप्रै पानीका श्रोतहरू यहाका जलभण्डार हुन् । धेरै नदी खोलाहरूको उद्गम हिमालनै रहेका छन् ।

१.३. भू उपयोग

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको १९०३ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल मध्ये वन क्षेत्र ५६५.१ वर्ग कि.मि.(२९.७%), चरन क्षेत्र ४३७.९ वर्ग कि.मि.(२३.०२%), बुट्यान क्षेत्र ११५.४१ वर्ग कि.मि. (६.१%), पानी र हित्तुपरिवर्तन द्वाकेको क्षेत्र २५७.१ वर्ग कि.मि.(१३.५%), वनस्पति विहिन क्षेत्र ४३४.५५ वर्ग कि.मि.(२२.८%) र खेतियोग्य जमिन र बसोबास क्षेत्र ९२.९६ वर्ग कि.मि.(४.९%) मात्र रहेको छ ।

१.४. स्थानीय वासिन्दा र व्यवसाय

यस संरक्षण क्षेत्र भित्र रहेका गाउँवस्तीहरूमा बसोबास गर्ने मिश्रित समुदायहरूको वसोवास रहेको छ । यस क्षेत्रमा ठुला गाउँवस्तीहरू नभएतापनि यहाँ रहेका स-साना गाउँवस्तीहरूमा बसोबास गर्ने स्थानीय वासिन्दाहरूको मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन रहेको छ भने केही

समुदायहरु भोटतिर व्यापार गर्ने गर्दछन् । हिमाली क्षेत्रको रूपमा रहेको यस ठाउँको मुख्य उत्पादन आलु, मकै, फापर तथा जौ रहेको छ भने पशुपालनमा गाई, भैंसी, भेडा, वाखा, घोडा, खच्चर पाल्ने गरिन्छ । यहाँका वासिन्दाहरु मौसम अनुसार वसाईसराई गर्ने हुँदा वर्षादिको समयमा चरीचरण गराउनका लागि लेक तिर जाने गर्दछन् भने हिउँदमा संरक्षण क्षेत्र वाहिर जिल्लाको तल्लो क्षेत्रमा गाईवस्तुहरु लिएर भर्ने गर्दछन् । यार्सागुम्बा लगायतका विभिन्न बहुमुल्य जडिवुटीहरुको व्यापारले यहाँका स्थानिय जनताहरुको जिविकोपार्जनमा ठूलो टेवा पुगेको छ ।

१.५. जनसंख्या, जाति र धर्म

यस संरक्षण क्षेत्र बसोवास गर्ने समुदायहरुको ८९८९ घरधुरीका कुल जनसंख्या ५९,६०९ रहेको छ जसमध्ये महिलाको संख्या ५३.५% रहेको छ । करिव ५८.४ प्रतिशत घरधुरीहरु गरिवीको रेखामुनि रहेका छन् भने २४.३६% गरिव तथा १५.५५% घरधुरी मध्यम वर्गका छन् । यस संरक्षित क्षेत्रमा प्रति वर्ग कि.मी. करिव ३० व्यक्तिले बसोवास गर्ने अनुमान गरिएको छ । यो क्षेत्रमा व्राह्मण १७.१६%, क्षेत्री ६३.६%, ठकुरी ४.०१%, दलित र अन्य गरि १५.३% जातजातिहरु वसोवास गर्दछन् । यहाँका शौका जातिले छुटै किसिमको मौलिकता तथा पहिचान भल्काउँदछन् । अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा मुख्य गरी हिन्दु धर्मावलम्बिहरु पाईन्छन् र यहाँका वासिन्दामा धर्म प्रति ठुलो आस्था रहेको देखिन्छ । सबै जति समुदायका मानिसले प्रकृतिलाई देवि देवताको प्रतिक तथा वरदान मानि कुनै न कुनै रूपमा आस्था राख्ने र पुज्ने गर्दछन् । गौरा पर्व, विसु पर्व यहाँका प्रमुख चाडपर्व हुन । यी वाहेक दर्शन तिहार पनि मनाइन्ने गरिन्छ । शौका जातिले वोन धर्म मान्दछन् । ध्युउला शौका जातिको प्रमुख चाड हो । मालिकार्जुन ज्योर्तिलिंग यहाँका प्रमुख धार्मिक स्थल हो ।

१.६. संरक्षण क्षेत्रले ओगटेका नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु तथा यसका कार्य क्षेत्र

सांघिय संरचना अनुसार विभिन्न गा.वि.स.हरु गाउँपालिका/नगरपालिकामा समाहित भई हाल संरक्षण क्षेत्रको कार्यक्षेत्र व्याँस, दुहु अपीहिमाल र मार्मा गाउँपालिकाको सबै वडाहरु, नौगाड गाउँपालिकाको १ देखि ४ वडाको सम्पूर्ण भूभाग तथा ५ को आशिंक भाग र महाकाली नगरपालिकाको १ र २ वडाको सम्पूर्ण भूभाग तथा ३ को आशिंक भाग गरी सबै गाउँपालिका र नगरपालिकाका कुल ३१ वडा पर्दछ । साविकका व्याँस, खण्डेश्वरी, घुषा, राप्ला, सुनसेरा, धौलाकोट, हुती, हिंकिला, पिपलचौरी, घारी, ब्रह्मदेब, छापरी, काटै, खार, इयरकोट, सिप्टी, लटिनाथ, सेरी, तपोबन, गुल्जर, सितौला गरी २१ वटा गा.वि.स.हरु समावेश गरी संरक्षण क्षेत्र घोषण गरिएको थियो ।

१.७. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको चार किल्ला

यस संरक्षण क्षेत्रको चार किल्ला नेपाल सरकारले राजपत्रको खण्ड ६० संख्या १३ नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०६७।०३।२८ मा प्रकाशन गरिएको थियो । यस सम्बन्धी राजपत्र अनुसूची १ मा दर्दिएको छ । अनुसूचीमा निम्न बमोजिमको विवरण उल्लेख गरिएको छ ।

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, दफा ३ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी दार्चुला जिल्लाको देहायको चार किल्ला भित्रको १९०३ बर्ग कि.मि. क्षेत्रलाई अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरेको छ । यसको चार किल्ला निम्नानुसारको रहेको छ ।

पूर्ब : बफांग जिल्लाको सिमाना

पश्चिम : महाकाली नदीको भारत संगको अन्तराष्ट्रिय सिमाना

उत्तर : मित्र राष्ट्र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत संगको अन्तराष्ट्रिय सिमाना

दक्षिण : लास्कु खोला र नौगाड खोला

२. संरक्षण क्षेत्रको उद्देश्य

यस संरक्षण क्षेत्रबाट सम्पादन हुने बार्षिक कार्यक्रमहरुको मुख्य उद्देश्य निम्न अनुसार रहेका छन् :

- वन्यजन्तु र वनस्पतिको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न तथा तिनका स्थल वा जलीय पारिस्थितिक्य प्रणालीको संरक्षण, सुधार र व्यवस्थापन गर्ने,
- जैविक विविधता संरक्षण र व्यवस्थापन कार्यमा जनसहभागिता जुटाई संरक्षण कार्यालाई दिगो बनाउने,
- प्रकृतिमा आधारित पर्यटनको माध्यमबाट स्थानीय समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा टेवा पुऱ्याउने,
- स्थानीय जनतामा वन्यजन्तु प्रति अपनत्वको भावना विकास गरि मानव वन्यजन्तु बिच सह-अस्तित्व कायम गर्ने ।

३. सांगठनिक संरचना तथा मानविय श्रोत

संरक्षण क्षेत्रको मुख्य कार्यालय दार्चुला जिल्ला सदरमुकाम खलांगामा रहेको छ । यस अन्तर्गत रहेका राप्ला सेक्टर र खण्डेश्वरी सेक्टर गरी २ वटा सेक्टर, ३ वटा रेज्जपोष्ट र ५ वटा पोष्टबाट संरक्षण, व्यवस्थापन र प्रशासनिक कार्यलाई व्यवस्थित गरिएको छ । यस कार्यालयको स्विकृत दरबान्द अनुसार प्रमुख संरक्षण अधिकृत १ जना, सहायक संरक्षण अधिकृत २ जना, ना.सु. १ जना, लेखापाल १ जना, रेज्जर ७ जना, सिनियर गेमस्काउट १२ जना, खरिदार ५ जना, गेमस्काउट ३६ जना, ह.स.चा. १ जना र कार्यालय सहयोगी १ जना रहेकोमा हाल यस कार्यालयमा सहायक संरक्षण अधिकृत १ जना, रेज्जर ५ जना, ना.सु. १ जना, लेखापाल १ एक जना, खरिदार ४ जना, सिनियर गेमस्काउट ९ जना, गेमस्काउट २२ जना, का.स. १ जना र ह.स.चा. १ जना गरी ४५ जना हाल कार्यरत छन् । यस कार्यालयमा रहेका कर्मचारीहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचि २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

४. संरक्षण र व्यवस्थापन गतिविधि:

यस आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारबाट संरक्षण क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्न राष्ट्रिय निकूञ्ज आयोजना र संरक्षण क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण साथ साथे स्थानीय समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि मध्यवर्ति क्षेत्र कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७९/०८० मा संरक्षण क्षेत्र र यसको मध्यवर्ति क्षेत्रमा भएका कार्यक्रमहरूको विस्तृत प्रगति अनुसूचि ३ मा समावेश गरिएको छ भने २०७९/०८० मा सम्पन्न भएका मुख्य कार्यक्रम/क्रियाकलापहरूको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

४.१. पूँजीगत खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरू

४.१.१. तारबार / कॉडे तारबार निर्माण

- स्थान :- व्याँस रेज्जपोष्ट, व्याँस गाउँपालिका १, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ४,९९,७०४/-
- परिमाण :- ६६ मिटर
- उपलब्धी :- रेज्जपोष्ट भवन तथा कर्मचारीहरूको सुरक्षामा सहजता हुने ।

४.१.२. काठेपुल निर्माण

- स्थान :- महाकाली न.पा. १, (लास्कुखोलामा)
- खर्च बजेट :- २,९९,५१४/-
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.३. गोरेटो बाटो निर्माण

- स्थान :- मार्मा गाउँपालिका १, दह, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ४,९९,४३२/-
- परिमाण :- ७०० मिटर
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.४. वन्यजन्तुका लागि पानी पोखरी निर्माण

- स्थान:- महाकाली न.पा. १, (देउचे) तथा दुहु गाउँपालिका ५, (काडर धुरा) दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- १,९९,५९३/-
- परिमाण :- २ वटा
- उपलब्धी :- वन्यजन्तुका लागि पानी उपलब्धतामा सहयोगी भएको ।

४.१.५. पर्यटन विश्रामस्थल निर्माण

- स्थान :- नौगाड गाउँपालिका २, छिपुलथान, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- २,९९,९२२/-
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावत गर्दा विश्रामका लागि सहजता भएको ।

४.१.६. रिटेनिङ्गवाल निर्माण

- स्थान :- हिकिला पोष्ट, दुहु गाउँपालिका २, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ३,९९,८५३/-
- परिमाण :- १९ घ.मि.
- उपलब्धी :- कार्यालयको श्रोत साधनहरूको सुरक्षा ।

४.१.७. पर्यटन पदमार्ग निर्माण

- स्थान :- महाकाली न.पा. १ (बबा देखि काडसम्म)
- खर्च बजेट :- ५,७१,९३१/-
- परिमाण :- ८०० मिटर
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.८. पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्तरी

- स्थान :- व्याँस गाउँपालिका ३, सिना तातोपानी, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ४,९९,९१३/-
- परिमाण :- ४२० मिटर
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.९. खानेपानी ट्याङ्की निर्माण

- स्थान :- मार्मा गाउँपालिका ३, विटुले ।
- खर्च बजेट :- २,९९,५२७/-
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरू तथा कर्मचारीहरूलाई खानेपानीमा सहजता भएको ।

४.१.१०. मोटर ग्यारेज निर्माण

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ४,९९,७६८/-
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- गाडि पार्किङको लागि सहजता भएको ।

४.२. चालु खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरू

४.२.१. गेमस्काउट/सेनालाई पुर्नताजकी तालिम

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- १ लाख
- परिमाण :- १ पटक
- उपलब्धी :- कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धी ।

४.२.२. दूहुरा तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तु व्यवस्थापन

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- १५ हजार
- परिमाण :- १ पटक
- उपलब्धी :- चोरीशिकार नियन्त्रण र संरक्षणको पाटोमा अझ प्रभाबकारी ढंगबाट भुमिका निभाउने प्रतिबद्धता ।

४.२.३. सरोकारवालासंग संरक्षण सम्बन्ध अन्तरक्रीया गोष्ठी

- स्थान :- मार्मा गाउँपालिका ३ लटिनाथ, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ५० हजार
- परिमाण :- १ पटक
- उपलब्धी :- वन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धी ।

४.२.३. चोरी शिकारी नियन्त्रण स्विप अपरेशन

- स्थान :- महाकाली न.पा. १, बबा/ मार्मा गाउँपालिका १, दह तथा नौगाड गाउँपालिका १, इयरकोट क्षेत्रमा ।
- खर्च बजेट :- ८० हजार ६ सय
- परिमाण :- ३ पटक
- उपलब्धी :- वन्यजन्तुको चोरीशिकार कार्यलाई नियन्त्रण तथा निरुत्साहित

४.३. म.क्षे. अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरू

४.३.१. सामुदायिक वनमा धेरपर्खाल/तारबार

- स्थान :- महाकाली न.पा., व्याँस/दुहु/अपिहमाल/मार्मा गाउँपालिका अन्तर्गतका संरक्षण सामुदायिक वनहरूमा ।
- खर्च बजेट :- ११,९३,७८१/-
- परिमाण :- ७ वटा संरक्षण सामुदायिक वनहरूमा (६९५ मिटरमा धेरपर्खाल/तारबार तथा १५.५ हेक्टरमा वृक्षारोपण गरिएको ।
- उपलब्धी :- संरक्षण सामुदायिक वनको संरक्षण तथा सम्बर्धन ।

४.३.२. CBAPU पुर्नगढन तथा परिचालन

- स्थान :- नौगाड गाउँपालिका २, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- १,४९,६६६/-
- परिमाण :- ३ पटक
- उपलब्धी :- :- वन्यजन्तुको चोरीशिकार नियन्त्रण तथा निरुत्साहित सम्बन्धित जनचेतना अभिवृद्धि ।

४.३.३. संरक्षण सम्बन्धि स्कुल शिक्षा कार्यक्रम

- स्थान :- व्याँस/दुहु/अपिहमाल/मार्मा/नौगाड गाउँपालिका तथा महाकाली न.पा. अन्तर्गतका माध्यमिक विद्यालहरूमा ।
- खर्च बजेट :- १,९८,९६८/-
- परिमाण :- ५ पटक
- उपलब्धी :- जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धि सचेतना ।

४.३.४. सिलाई कटाई तालिम

- स्थान :- महाकाली न.पा. ४, खलंगा दार्चुलामा संचालन ।
- खर्च बजेट :- ४ लाख ८५ हजार
- परिमाण :- २ पटक
- उपलब्धी :- सिप बिकास तथा आयआर्जनमा सहयोग ।

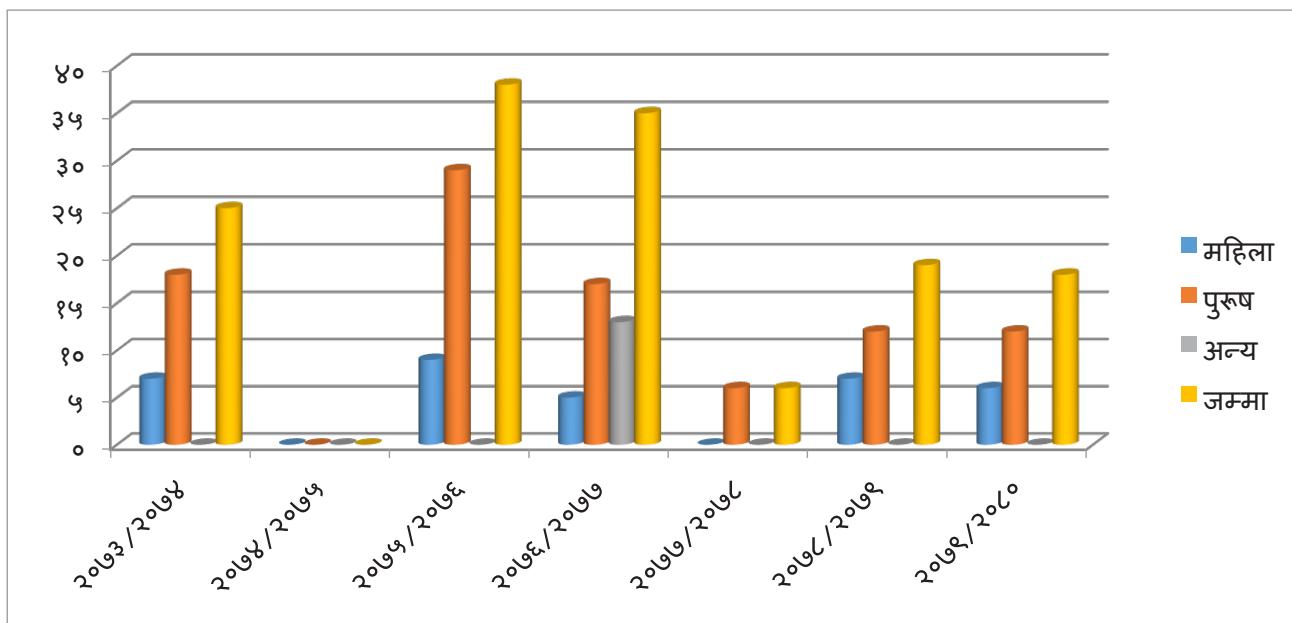
५. मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात

यस अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको सिमाना चिन र भारतसंग जोडिएको हुनाले यस क्षेत्र भित्रका बहुमूल्य जडिबुटी लगायतका वनपैदावरहरु सहित वन्यजन्तुहरुको चोरीशिकार भै अवैधरूपमा भारत तथा चिन तर्फ निकासी हुने र भारतबाट पनि अवैधरूपमा दार्चुला जिल्ला भित्रीने गरेको बिगतको घटनाहरूले देखाउछ । यस आर्थिक वर्षमा यस संरक्षण क्षेत्रमा वन्यजन्तु तथा वन जन्य कसुरमा अवैधरूपमा वन्यजन्तु शिकार गरेको कसूर (वन्यजन्तुको शिकार गर्न नहुने) मुद्दामा ९ जना प्रतिवादीहरु विरुद्ध दार्चुला जिल्ला अदालतमा मुद्दा दायर गरिएको । मुद्दा सम्बन्धीको विस्तृत विवरण अनुसूचि ५ मा दिइएको छ ।

६. पर्यापर्याटन

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र भित्र अपी बेस क्याम्प, व्याँस भ्याली, शिव्यक टोपी, अपी हिमाल गा.पा.को खण्डेश्वरी मकरीकोट लगायतका पर्यटकिय क्षेत्रहरु छन् । दार्चुला जिल्ला अनुपम प्राकृतिक सुन्दरताको धनि भएता पनि भौगोलिक विकटताको करण पर्यटकहरु यहाँको सुन्दर तासंग परिचित हुन सकेका छैनन् । यस क्षेत्रको धार्मिक र सास्कृतिक पक्ष पनि छुट्टै किसिमको छ । तर खाना, आवास र यातायात सहित प्रचार प्रसारको कमि लगायतका पक्षहरुको उचित व्यवस्थापन नभएको कारण पर्यटकहरु यहाँसम्म पुग्न सकेका छैनन् ।

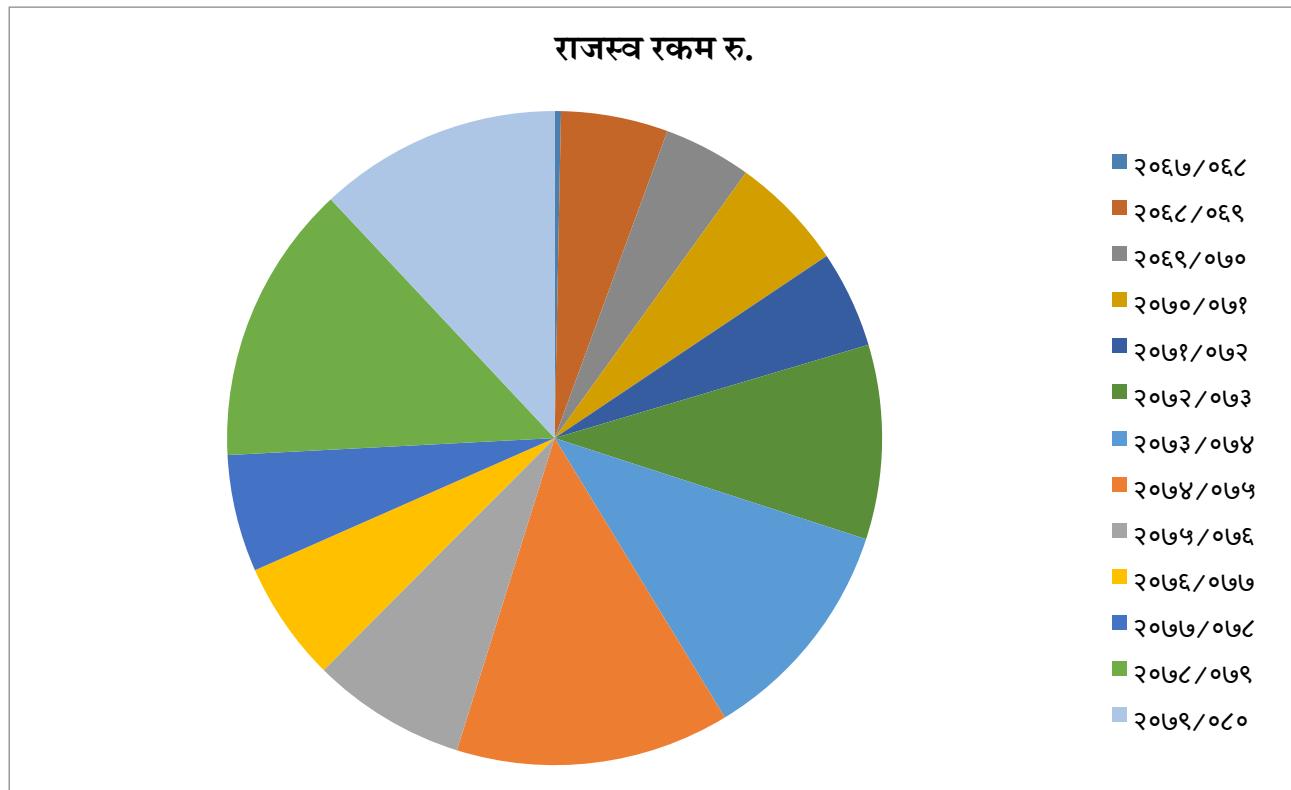
आ.व. २०७९/८० मा यस संरक्षण क्षेत्रको भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुको संख्या १८ जना मात्र रहेको छ । जसमा महिला ६ जना पुरुष १२ जनाले भ्रमण गरेका छन् । यसमा विदेशी १५ जना र नेपाली ३ जना रहेको छ । पर्यटक सम्बन्ध विस्तृत विवरण अनुसूचि ६ मा रहेको छ । त्यसै गरी बिगत ७ वर्ष देखिको कति पर्यटक यस क्षेत्रमा प्रवेश गरेका थिए सोको विवरण अनुसूचि ७ मा दिइएको छ ।

विगत ७ वर्ष देखिको पर्यटक आगमनको विवरण

७. राजश्व तथा वेरुजु सम्बन्धि विवरण

स्थापना काल आ.व. २०६७/०६८ मा रु. ५,६१,९८०/- राजश्व संकलन भएको थियो भने आ.व. ०७८/७९ मा आइ पुगदा राजश्व रकम रु. २,५०,०४,३५०/- पुगेको छ। यस आर्थिक वर्षमा वन रोयल्टीबाट बढी राजश्व प्राप्त भएको छ भने अन्य शिर्षकहरू पदयात्रा शुल्क, अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क, प्रशासनिक दण्ड जरिवा र जफत, वन क्षेत्रको रोयल्टी शिर्षकहरूबाट कुल राजश्व रु २,१६,१४,६५१.१७/- संकलन भएको छ। यस कार्यालयबाट संकलन भएको राजश्वको विवरण अनुसूचि ७ मा दिईएको छ। स्थापना काल देखि हालसम्मको राजश्व अनुसूचि ८ मा उल्लेख गरिएको छ। आर्थिक वर्ष अनुसार संकलन भएको राजश्व रकमलाई हेर्दा आर्थिक वर्ष २०७८/२०७९ मा सबैभन्दा बढी राजश्व रकम संकलन भएको देखिन्छ।

बेरुजु रकम सम्बन्धमा

यस कार्यालयको आ.व. २०७९/०८० मा कुनै बेरुजु नरहेको।

८. संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषद:

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषदको गठन प्रकृया साविकको गाउँ बिकास समितिको वडाहरू रहेको संरचना अनुसार भएको थियो। यस संरक्षण क्षेत्र साविक २१ वटा गा.वि.स.हरू समावेश गरी घोषणा भएको थियो। प्रत्येक गा.वि.स.का हरेक वडाबाट उपभोक्ता समूह र महिला समूह गरी २/२ समूहका प्रतिनिधीबाट गा.वि.स.स्तरमा १ उपभोक्ता समिति गठन गरिएको थियो। साविक गा.वि.स व्याँसमा २ वटा, खण्डेश्वरी गा.वि.स.मा २ वटा, घुषा गा.वि.स.मा २ वटा र राप्ला गा.वि.स.मा २ वटा गरी ८ वटा उपभोक्ता समिति र सुनसेरा, धौलाकोट, हुती, हिंकिला, पिपलचौरी, धारी, ब्रम्हदेब, छापरी, काटै, खार, इयरकोट, सिष्टी, लटिनाथ, सेरी, तपोबन, गुल्जर, सितौला गरी १७ वटा गा.वि.स.हरूमा १/१ वटा गरी २५ वटा उपभोक्ता समिति गठन भएकोमा सो गठित उपभोक्ता समितिहरू भित्रवाट २ जना महिला सदस्यहरू गरी २७ जना अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषदका सदस्यहरू रहेका थिए। तर मिति २०७७/४/१४ गते बाट यस संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन परिषदको समयावधी सकिएकोछ। व्यवस्थापन परिषदको पुनर्गठनको लागि बिभिन्न मितिमा बैठक बसी व्यापक छलफल गरि परिषद् पर्नगठन गर्न सहमती भएको तर हालसम्म पाउन सकेको छैन।

८. परिषदको नीति तथा उद्देश्य

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली २०५२, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका २०५६, संरक्षण क्षेत्र सरकारी व्यवस्थापन नियमावली २०५७, अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र तथा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन योजना अनुरूप जनसहभागिताको आधारमा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण र सदुपयोग, सामुदायिक विकास तथा जीविकोपार्जन सुधारका कार्यक्रम संचालन तर्ने नीति रहेको छ। स्थानीय उपभोक्ता समूह/समिति मार्फत मध्यवर्ती क्षेत्रमा सामुदायिक विकास, संरक्षण, आयआर्जन, सीपमुलक एवं चेतनामुलक कार्यक्रम, मध्यवर्ती क्षेत्रको वन व्यवस्थापन, मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनिकरण, राहत वितरण, पर्याप्तर्यटन, कार्यक्रमहरु नियमित रूपमा संचालन गरी प्राकृतिक स्रोतमा आत्मनिर्भर बनाई संरक्षण क्षेत्रको दीगो संरक्षण गर्ने उद्देश्य रहेको छ।

९०. परिषदको संगठन संरचना

संरक्षण क्षेत्रका बासिन्दाहरूको प्रतिनिधि मुलक संस्थाको रूपमा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापनका लागि व्यवस्थापन परिषद गठनको कानुनी व्यवस्था गरिएको छ। सो व्यवस्था बमोजिम मिति २०७२/०४/१५ मा गठन भएको २७ सदस्यीय अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को ५ बर्षे अवधि मिति २०७७/०४/१४ गते पुरा भैसकेको छ। हाल अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को पुर्ण गठन हुन सकेको छैन। परिषदको सम्पर्क कार्यालय अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालयमा रहेको छ। यस सम्पर्क कार्यालयमा एक जना सब ईन्जीनियर, एक जना कार्यालय सचिव र एक जना कार्यालय सहयोगी कार्यरत छन्। व्यवस्थापन परिषदमा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय प्रमुख सदस्य सचिव रहने व्यवस्था रहेको छ।

९१. मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना तर्फका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु

हाल समुह/समितीहरू पुर्नगठन हुन नसकेकोले म.क्षे. तर्फका कार्यक्रमहरु संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह मार्फत संरक्षण क्षेत्र भित्र सामुदायिक विकास, संरक्षण सम्बन्धी, जनचेतना जगाउने जैविक विविधता संरक्षण सम्बन्धि संरक्षण शिक्षा तथा आयआर्जन तथा सिप बिकास सम्बन्धीका विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन हुदै आएको छ।

९१.१. स्थानीय विकासमा खर्च व्यवस्थापन

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा, २५ क. बमोजिम प्राप्त हुने ३० देखि ५० प्रतिशत रकमवाट यस संरक्षण क्षेत्रमा संरक्षण शिक्षा, जिविकोपार्जन, शिप विकास लगायत सामुदायिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिदै आएको छ। अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा हालसम्म मध्यवर्ती क्षेत्र तर्फ माथि उल्लेखित नियमानुसार प्राप्त गरेको रकमको विवरण अनुसूचि १० मा उल्लेख गरिएको छ।

९१.२. उपभोक्ता समितिको बर्गीकरण र बजेट विनियोजन तथा निकासा

यस संरक्षण क्षेत्रले गरेको आमदानीको आधारमा यस आर्थिक वर्षमा रु. ७४,५०,०००/- रकम विनियोजन भै आएकोमा स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँग संभौता गरी काम गरिएको थियो भने तालिम, गोष्ठी, जनचेतना कार्यालय, संरक्षण शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरु कर्मचारीहरूलाई कार्यादेश दिई कार्य गर्दा रु. ६७,७५,०७५/- रकम खर्च भएको छ। मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमको प्रगति विस्तृत विवरण अनुसूचि ३ ख मा उल्लेख गरिएको छ। मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना मार्फत प्राप्त रकम खर्च गर्दा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका २०५६ अनुसार प्रतिशतको आधारमा निम्न शिर्षकहरूमा रकम खर्च गरिएको छ।

९१.२.१. संरक्षण कार्यक्रममा

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजन हुने रकम मध्ये ३०% रकम संरक्षण कार्यक्रममा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ। संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग गरे बमोजिम संरक्षण सामुदायिक वनको विधान कार्ययोजना निर्माण/नविकरण, नर्सरी निर्माण, वन डढेलो व्यवस्थापन सम्बन्धी समुदायस्तरमा जनचेतना, सरोकारवाला निकायहरूसँग गोष्ठी/समिति गठन/पुनर्गठन जस्ता कार्यक्रमहरु गरिएकोछ। यस शिर्षक अन्तर्गत रु. २२,३५,०००/- रकम निकासा भै उल्लेखित विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु. १७,६४,७७३/- रकम खर्च भएको छ।

११.२.२ सामुदायिक विकास

मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजन हुने रकम मध्ये ३०% रकम सामुदायिक विकास कार्यमा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ । संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग गते बमोजिम, सामुदायिक वन घेरपर्खालि निर्माण, वनपथ निर्माण, अम्नीरेखा निर्माण, लगायतका कार्यक्रमहरू गरिएकोछ । यस आर्थिक वर्षमा सामुदायिक विकास शिर्षक अन्तर्गत उपरोक्त विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु. २२,३५,०००/- रकम स्वीकृत भएकोमा उल्लेखित कार्यक्रमहरूमा रु. २१,८१,७४९/- रकम मात्र खर्च भएको छ ।

११.२.३ आय आर्जन तथा सीप विकास

मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजन हुने रकम मध्ये २०% रकम आय आर्जन तथा सीप विकास कार्यमा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ । संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग बमोजिम राहत, वृक्षारोपण, जडिबुटी/फलफुल खेति कार्यक्रमहरू गरिएकोछ । यस शिर्षक अन्तर्गत रु. १४,८५,०००/- रकम निकासा भै विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु. १४,८५,०००/- रकम मात्र खर्च भएको छ ।

११.२.४ संरक्षण शिक्षा

मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजित हुने रकम मध्ये १०% रकम संरक्षण शिक्षा कार्यमा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ । संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग बमोजिम बिभिन्न प्रकारका संरक्षण सम्बन्धी बिद्यालय कार्यक्रम, ईको क्लब गठन र पुगर्ताजिक तालिम, दिवस समारोह, सुराकी परिचालन आदि कार्यक्रमहरू संचालन गरिको छ । यस शिर्षक अन्तर्गत रु. ७,५०,०००/- रकम निकासा भै विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु. ५,९८,६३४/- रकम खर्च भएको छ ।

११.२.५ प्रशासनिक खर्च

मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार उपभोक्ता समितिमा विनियोजन हुने रकम मध्ये १०% रकम प्रशासनिक खर्चमा खर्च गर्न सक्ने प्रावधान रहेको छ । संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को कार्यालयको दैनिक प्रशासनिक कार्यमा आवश्यक कार्यालय सामाग्री खरिद, कर्मचारीको लागि तलब, विद्युत महसुल, संचार, ईन्धन, मर्मत तथा विविध जस्ता बजेट शिर्षकहरूमा खर्च गरिएका छन् । यस आर्थिक वर्षमा प्रशासनिक खर्च शिर्षक अन्तर्गत रु. ७,५०,०००/- रकम विनियोजन भएकोमा रु. ७,४४,९१९/- रकम खर्च भएको छ ।

१२. मानव वन्यजन्तु द्रन्द तथा राहत रकम वितरण सम्बन्धमा

वन क्षेत्रबाट जंगली जनावरहरू बाहिर आई क्षति पुऱ्याउने कारण स्थानीय जनाताबाट पटक/पटक वन्यजन्तुले पुर्याएको क्षतिको राहत माग भै आएको सन्दर्भमा पीडितलाई राहत उपलब्ध गराई वन्यजन्तु र मानव बीच अन्तर सम्बन्ध घनिष्ठ राख्न नेपाल सरकारले मानव वन्यजन्तु द्रन्द व्यवस्थापन तथा न्युनिकरणको लागि वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग निर्देशिका, २०६९ नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद) बाट मिति २०६९/१०/१८ मा स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आईसकेको छ । यो निर्देशिकाको मिति २०७२/१/३१ मा पहिलो र मिति २०७४/२/१९ मा दोश्रो संशोधन र २०७५/८/३ मा तेस्रो संशोधन भई सकेको छ । सोही निर्देशिकामा भएको कानुनी व्यवस्था बमोजिम वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत यस कार्यालयबाट संरक्षण क्षेत्र सहित १ वटा डिभिजन वन कार्यालय दार्चुलाबाट मावन वन्यजन्तु द्रन्द सम्बन्धीका फाईलहरूलाई समेत सिफारिस गरी रकम वितरण गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम गरिएको छ । यस आर्थिक वर्षमा दर्ता भएको मानव वन्यजन्तु द्रन्दको घटना यस संरक्षण क्षेत्र कार्यालय र डिभिजन वन कार्यालय दार्चुला क्षेत्रमा गरी जम्मा ११४ वटा घटनामा रु. १०,७६,३४५/- राहत रकम वितरण गरिएकोछ । डिभिजन वन कार्यालय, दार्चुला तर्फ १६ वटा घटनामा पेश भएको निवेदनमा छानबिन गरि राहत रकम वितरण गरिएकोछ । जस्मा पशुधन क्षति १४ वटामा रु. २,२४,०००/- तथा सामान्य घाइते क्षति २ वटाको रु. ३०,२६०/- गरी जम्मा रु. २,५४,२६०/- राहत रकम वितरण गरिएकोछ । भने यस कार्यालय तर्फ ९८ वटा घटनाको निवेदन उपर छानबिन गरी राहत रकम बितरण गरिएको छ । जस्मा सामान्य घाइते २ वटाको रु. ३४,२५०/-, पशुधन क्षति ७२ वटाको रु. ६,७४,०००/- र अन्नबाली क्षति २४ वटाको रु. १,१३,८४४/- गरी जम्मा रु. ८,२२,०९४/- राहत रकम पिडितहरूलाई वितरण गरिएको छ । यस आर्थिक वर्षमा मानव वन्यजन्तु द्रन्दको विवरण तालिका नं. १ मा दिईएको छ । यस आ.व.मा भएको मानव वन्यजन्तु द्रन्द र उपलब्ध गराईएको राहतको विस्तृत विवरण अनुसूचि ११ मा दिईएको छ ।

तालिका नं.१ यस आर्थिक वर्षको मानव बन्यजन्तुद्वन्द्वको विवरण

क्र.सं.	क्षतिको विवरण	क्षति भएको क्षेत्र		क्षतिको जम्मा परिमाण	राहत रकम (₹)	कैफियत
		अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय	डिभिजन वन कार्यालय, दार्चुला			
१	सामान्य घाइते	रु. ३४२५० (२)	रु. ३०२६० (२)	४	६४,५१०/-	
२	सख्त घाइते	०		०	०	
३	मानिस मृत्यु	०		०	०	
४	पशुधनको क्षति	रु. ६७४००० (७२)	रु. २२४००० (१४)	८६	८,९८,०००/-	
५	भण्डारण गरेको अन्नको क्षति	-	-	-	-	
६	घरगोठको क्षति	-	-	-	-	
७	अन्न बालीको क्षति	रु. ११३८४४	-	(२४)	१,१३,८४४/-	
जम्मा		९८	१६	११४	१०,७६,३५४/-	

१३. संरक्षण क्षेत्र सामुदायिक वन गठन तथा नविकरण

संरक्षण क्षेत्रमा रहेको वन क्षेत्रको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग गर्न स्थानीय उपभोक्ताहरूले परापुर्व कालदेखि भोग चलन गर्दै आएको पायक पर्ने वन क्षेत्रलाई संरक्षण सामुदायिक वनको रूपमा वन समूह गठन गरेर हस्तान्तरण गर्न सकिने कानुनी प्रावधान बमोजिम यस संरक्षण क्षेत्रमा आर्थिक वर्ष २०७९/०८० सम्मा १४३ वटा संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहले वन क्षेत्रको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग गर्दै आएका छन्, जसमा १४९०९ हेक्टर क्षेत्रफलमा ११८६९ घरधुरीका ७१४२५ जनसंख्या आबद्ध भई सामुदायिक वनबाट काठ, दाउरा, घाँस, स्याउला, पत्कर सहित जडिबुटीहरू उपभोग गर्न पाईरहेको छ। आ.व. २०७९/०८० मा म्याद सकिएका तर नविकरण हुन बाँकी रहेका ४४ वटा संरक्षण सामुदायिक वनको नविकरण गरिएको छ। जस मध्येबाट १६ वटा व्याँस गाउँपालिका आर्थिक सहयोगबाट, ८ वटा अपिहिमाल गाउँपालिकाको आर्थिक सहयोगबाट तथा २० वटा कार्यालयबाट नविकरण भई हाल उक्त विधान र कार्ययोजना हस्तान्तरण भईसकेका छन्। संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूची १२ मा दिइएको छ।

१३.१. संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धि गतिविधीहरू

वन समूहहरूले उपभोक्ता समिति तथा अन्य निकायहरूको समेत सहयोगमा नियमिति कार्यक्रमहरूमा वन संरक्षण अन्तरगत आगलागी नियन्त्रण, चरिचरण नियन्त्रण, अनी रेखा तथा वन पथ निर्माण गर्ने र मर्मत गर्ने लगायतका कार्यहरू गरेका छन् भने वन सम्बर्धनमा भाडी सफाई, एकल्याउने, पत्ल्याउने, बृक्षारोपन लगायतका कार्यहरू भएका छन्। कार्ययोजना बमोजिम घाँस तथा दाउरको सयम तोकि खोल्ने र काट्ने व्यवस्था मिलाई वितरण गरिएको छ। विधान तथा कार्ययोजना बमोजिम संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको अनुमतिमा काठ दाउरा कटानी गरि उपभोक्ताहरूमा विक्री वितरण गर्नुका साथै दैविक प्रकोप परेकाहरूलाई सहयोग समेत गरेका छन्।

१४. राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू

यस संरक्षणमा राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष (NTNC) कञ्चनपुरको आर्थिक सहयोगमा तपसिल बमोजिमका कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको थियो।

क. WCCB Meeting

ख. Capacity enhancing training to LEAs

१५. अन्य विविध

१५.१ यासांगुम्बा संकलन क्षेत्रको अनुगमन

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र अन्तर्गतका अपिहमाल गाउँपालिका तथा व्याँस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका यासांगुम्बा संकलन क्षेत्रको नियमित अनुगमन कार्य गरिएको थियो । उक्त अनुगमन कार्यका मुख्य उपलब्धीहरू निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

- क) यासांगुम्बा संकलन क्षेत्रहरूमा जनचेतना कार्यक्रमहरू संचालन,
- ख) वन्यजन्तु र यिनीहरूको वासस्थानको अनुगमन तथा निगरानी, बैकल्पिक उर्जाका स्रोतहरूको प्रयोगलाई बढावा दिने ।
- ग) संरक्षण क्षेत्र भित्र हुन सक्ने अनियमित कार्यको नियन्त्रण

१५.२ जडिबुटी निकासी

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन योजनामा उल्लेख गरिए अनुसार यस संरक्षण क्षेत्रमा यासांगुम्बा, जटामसी, कुटकी, चिराईतो, लौठसल्ला, सेतक चिनी लगायतका ३५ प्रजातिका जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरू पाईन्छन जसमध्य २८ प्रजातिका जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरूको २५५५०१ किलो ग्राम मौज्दात रहेको र १६६०७५.६५ किलो ग्राम संकलन गर्न मिल्ने रहेको विवरण अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन योजनामा उल्लेख गरिएको छ । यासांगुम्बा, तेजपात, कुटकी, चिराईतो, सेतक चिनी लगायतका १५ प्रजातिका २०९७५/- किलोग्राम जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरू छोडपुर्जी दिई निकासी भएको छ । जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावार निकासीबाट मात्र रु. १,४४,५४,१३०/- राजश्व रकम आम्दानी भएको छ । यस आर्थिक वर्षमा छोडपुर्जी भै निकासी भएका जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरूको विवरण अनुसूची १३ मा दिईएको छ ।

१६. अनुसूचीहरू

अनुसूची १. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र चार किल्ला घोषणा राजपत्र

अनुसूची २. कर्मचारीको दरबन्दी अनुसारको विस्तृत विवरण

अनुसूची ३ क. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति

अनुसूची ३ ख. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति

अनुसूची ४. मुदाको विवरण

अनुसूची ५. यस आर्थिक वर्षको पर्यटक विवरण

अनुसूची ६. विगत ६ वर्षको पर्यटकहरूको विवरण

अनुसूची ७. यस आर्थिक वर्षको राजश्वको विवरण

अनुसूची ८. कार्यालय स्थापना काल दैरिख हालसम्म संकलित राजश्वको विवरण

अनुसूची ९. मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तर्फ हालसम्म प्राप्त रकमको विवरण

अनुसूची १०. मानव वन्यजन्तुद्वन्द्को राहत वितरण सम्बन्धी विवरण

अनुसूची ११. हाल सम्म गठित संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धीको विवरण

अनुसूची १२. यस आर्थिक वर्षमा निकासी भएको जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको विवरण

अनुसूची १३. विगत ६ वर्षको अवधिमा निकासा भएका जडिबुटिहरूको विवरण

अनुसूची १४. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको संगठनिक संरचना

अनुसूची १५. यस संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण

अनुसूची १: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको चार किल्ला

संषड ६० संख्या १३ नेपाल राजपत्र नाग ५ मिति २०७१।२।२८

उत्तर : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको दक्षिणी सिमाना वनपथ ।

दक्षिण : ओभरीदेखि कोहलपुरसम्म पूर्व-पश्चिम राजमार्ग, कोहलपुरबाट रत्न राजमार्ग हुँदै बदिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमानासम्म ।

दाङ्ह र सल्यान जिल्ला अन्तगतको उत्तरी क्षेत्र

पूर्व : चुरे पहाडको मुख्य धुरीबाट मलाइ खोलाको पानी ढलोको घार हुँदै मलाइ खोला र बबई नदीको दोभानसम्म ।

पश्चिम : बदिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमाना ।

उत्तर : बबई नदी ।

दक्षिण : बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको उत्तरी सिमाना ।

सूचना ३

नेपाल सरकारने राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२६ को दफा ३ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी दार्चुला जिल्लाको देहायको चारकिल्लाभित्रको १,६०३ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रलाई अपी-नाम्पा संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरेको छः-

चारकिल्ला

पूर्व: बझाङ्ह जिल्लाको सिमाना ।

पश्चिम: महाकाली नदीको भारतसंगको अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना ।

उत्तर: मित्रराष्ट्र चीनको स्वशालित क्षेत्र तिब्बतसंगको अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना ।

दक्षिण: लास्कु खोला र नोगाड खोला ।

आज्ञाले,
सूर्यप्रसाद जोशी
नेपाल सरकारको निमित्त सचिव

(३)

८६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अनुसूची २ : कर्मचारी दरबन्दी

सि.नं.	पदको नाम	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	जम्मा	पद पूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	प्रपुख संरक्षण अधिकृत	रा.प.दितीय	वन	ने.पा.वा.ला.	१	०	१	
२	सहायक संरक्षण अधिकृत	रा.प.तिर्तीय	वन	ने.पा.वा.ला.	२	२	०	
३	रेक्जर	रा.प.अन प्रथम	वन	ने.पा.वा.ला.	७	५	२	
४	नायब सुब्बा	रा.प.अन प्रथम	प्रशासन	सा.प्रशासन	१	१	०	
५	लेखापाल	रा.प.अन प्रथम	प्रशासन	लेखा	१	१	०	
६	खरिदार	रा.प.अन दितीय	प्रशासन	सा.प्रशासन	५	५	०	
७	सिनियर गेमस्काउट	रा.प.अन दितीय	वन	ने.पा.वा.ला.	१२	९	३	
८	गेमस्काउट	श्रेणी विहिन	वन	ने.पा.वा.ला.	३६	१९	१७	
९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी विहिन	प्रशासन	प्रशासन	१	१	०	करार
१०	ह.स.चा.	श्रेणी विहिन	इन्जि	मेकानिकल	१	१	०	करार
जम्मा					६७	४४	२३	

अनुसूची: ३(क) राज्यिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

आ.ब. २०७५/८० को वार्षिक प्रगति

१. वार्षिक वर्ष: २०७५/८०

२. बजेट उपरीषिक नं: ३२९०३०१

३. मन्त्रालय: वन तथा वातावरण

४. आयोजना/कार्यालयको नाम: अपी-नाम्या संरक्षण क्षेत्र कार्यालय

५. कार्यक्रम आयोजनाको नाम: राज्यिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना

६. वस अवधिको बजेट रु.: ५४४४

७. वस अवधिको खर्च रकम र प्रतिस्त: ४००.४५, ५५.५५%

८. वार्षिक विवरण

१. वस अवधिको खर्च रकम र प्रतिस्त: ४००.४५, ५५.५५%
२. अन्तर्रिक (१) नेपाल सरकार:
 - (१) स्थानीय निकाय संस्थाः
 - (३) जनसहभागाता
 - व. बैदेशक (१) ऋण
 - (२) अनुदान
३. वार्षिक विवरण शुल्क तथा यस अवधिसम्बन्धीय वित्तीय प्रगति वर्तमान छ रुपमा वर्तमान र प्रतिस्त: ४००.४५, ५५.५५%
४. कुल लागत मध्य हालसम्म शुल्क देखि यस अवधिसम्बन्धीय वित्तीय प्रगति वर्तमान र प्रतिस्त: ४२८.५५%
५. आयोजनाको शुल्क यस अवधिसम्बन्धीय वित्तीय प्रगति वर्तमान र प्रतिस्त: ४२८.५५%
६. आयोजनाको कुल अवधिमध्य वित्तीय प्रगति वर्तमान र प्रतिस्त: ४२८.५५%
७. यस विभागको शुल्क अवधिमध्य वित्तीय प्रगति वर्तमान र प्रतिस्त: ४२८.५५%

(२) अनुदान :

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शार्करा	इकाई	आ.वा. २०७५/८० को			वार्षिक प्रगति
				परिमाण	भार	बजेट	
अ) पुनर्जीवन खर्च अन्तर्रात्मक कार्यक्रमहरू							
११.३.७३	त्वापट खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.११	१.०	०.११
११.३.७४	डेस्कटप कम्प्युटर खरिद	३११२२	सेट	१.०	०.१६	१.०	०.१६
११.३.७५	प्राइन्टर खरिद	३११२२	वटा	२.०	०.१२	२.०	०.१२
११.३.७६	स्प्यालर खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.०६	१.०	०.०६

११.३.७६	फोटोकपी मेंशन खरिद	३११२२	वटा	१.०	०.९६	०.८	१.०	०.८६	०.८	०.८
११.३.७३२	बाइनापलर खरिद	३११२२	वटा	३.०	०.१२	०.६	३.०	०.१२	०.६	०.६
११.३.७४६	जि.प्र.एम. खरिद	३११२२	वटा	३.०	०.३३	१.१	३.०	०.२३	१.२	
११.४.३.२	डटेलो नियन्पाका लाशा अग्नीरेखा निर्माण	३११२५	झ.अ.म.	५.०	०.१७	५.०	५.०	०.१७	५.०	
११.४.५.४	गोरेटो गाटो निर्माण	३११२५	झ.अ.म.	५.०	०.१७	५.०	५.०	०.१७	५.०	
११.४.७.२	पर्यटक पदमार्ग निर्माण	३११२५	झ.अ.म.	३.०	१.१७	५.०	३.०	१.१७	५.०	५.०
११.४.७.१	काठेपुल निर्माण	३११२५	वटा	१.०	०.३९	२.०	१.०	०.३९	२.०	
११.४.६.१	खालोपाली निर्माण (पाईप जडान)	३११२५	वटा	२.०	०.३१	२.०	२.०	०.३१	२.०	
११.४.६.४	खालोपाली मुहुन संरक्षण तथा व्यवस्थापन	३११२५	वटा	२.०	०.३१	२.०	१.०	०.३१	१.०	
११.४.६.६	खालोपाली ट्रांयांकी निर्माण	३११२५	वटा	१.०	०.४८	३.०	१.०	०.४८	३.०	
११.४.१५.७	फाहरेर मेला व्यवस्थापनका लाशा खाडल निर्माण	३११२७	वटा	४.०	०.३१	१.५	५.०	०.३२	१.६	
११.४.१७.८	पोष्टमा सोलार जडान	३११२७	वटा	२.०	०.१५	४.०	२.०	०.१५	४.०	
११.४.१७.६	पर्यटक प्रशासनकाल निर्माण	३११२७	वटा	१.०	०.४८	३.०	१.०	०.४८	३.०	
११.४.१७.१२	सामुदायिक वनको प्रधानकार्यालयजना नाप्रकरण	३११२७	वटा	१.०.०	०.१७	५.०	१.०.०	०.१७	५.०	
११.४.१७.१६	प्रस्त्रा खरिद तथा रोपण	३११२७	हेक्टर	१.०.०	०.१७	५.०	१.०.०	०.१७	५.०	
११.४.२२.३	साईनबोर्ड/सूचना बोर्ड निर्माण	३११२९	वटा	१.०.०	०.३९	२.०	१.०.०	०.३९	२.०	
११.४.२२.१६	गोलघर/प्रतिक्षालय निर्माण	३११२९	वटा	१.०	०.१७	५.०	१.०	०.१७	५.०	
११.४.२२.१७	माटर ग्यारेज निर्माण	३११२९	वटा	१.०	०.१७	५.०	१.०	०.१७	५.०	
११.४.२२.१९	रिटेलिंग वाल निर्माण	३११२९	क्षेत्र	१.०	०.१५	४.०	१.०	०.१५	४.०	
११.४.२२.२०	नदि पहिरो नियन्त्रण कार्य	३११२९	क्षेत्र	१.०	०.१७	५.०	१.०	०.१७	५.०	
११.४.२२.२३	कम्प्याउण्डल निर्माण	३११२९	वटा	५०.०	०.५४	२.७	५०.०	०.५४	२.४५	
११.४.२२.२४	तरयार काँडे तरयार निर्माण	३११२९	झ.अ.म.	०.२	०.१७	५.०	०.२	०.१७	५.०	
११.५.२	गोरेटो गाटो मर्मत	३११२९	झ.अ.म.	१०.०	०.४८	३.०	१०.०	०.४८	३.०	
११.५.५.३	पर्यटक मार्ग मर्मत तथा स्टरोक्टरी	३११२९	झ.अ.म.	१०.०	०.१७	५.०	१०.०	०.१७	५.०	
११.५.६.२	खालोपाली मर्मत (पाईप जडान)	३११२९	वटा	१.०	०.४४	०.११११	१.०	०.४४	०.२	
११.५.६.४	वन्यजनक्तुका खालोपाली पोखरी मर्मत	३११२९	वटा	२.०	०.३९	२.०	१.०	०.३९	२.०	
११.५.७.१	साइनबोर्ड/सूचना बोर्ड मर्मत	३११२९	वटा	१०.०	०.३४	१.२७	१०.०	०.३४	१.२७	
११.५.२२.१	कार्यालय भवन मर्मत सुधार	३११२९	वटा	१.०	०.१७	५.०	१.०	०.१७	५.०	

११.५.२२.७	बन्देश्वर मर्मत सूधार	३११५	वटा	१.०	०.३९	२.०	१.०	०.३९	२.०
११.५.२२.८	गोटस्ट्रेस मर्मत सूधार	३११५	वटा	१.०	०.१९	१.०	१.०	०.१९	१.०
११.५.२२.९१	बिजली वाइरिंग मर्मत	३११५	वटा	२.०	०.४	२.०५	२.०	०.४	२.०५
११.६.१३.१४	कार्यालयको तापा फर्टिचर छरिद	३११२३	पटक	१.०	०.५८	३.०	१.०	०.५८	३.०
	क) पुर्जीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जनमा			११.८९	१०२.३५	११.७	१००.८७		
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
२.६.३.४	गोमत्काउट-सेनालाई पुनर्जाग्रक तापमा	२२७११	जला	१.०	०.१९	१.०	१.०	०.१९	१.०
२.६.३.६	आखेटोपहार तथा जाहचुटी पहिचान सम्बन्धी तापमा	२२७११	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२.६.४.४	सरोकावालासग संरक्षण सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रया गोटी	२२७१२	पटक	१.०	०.९	०.६	१.०	०.९	०.६
२.६.६.१	बन्धुजन्तु अपाध नियन्त्रण व्यारे बैठक गोटी	२२७१२	पटक	१.०	०.९	०.६	१.०	०.९	०.६
२.६.६.१४	मानव-बन्धुजन्तु दवन्द न्यूलिक्रेण सचेतना गोटी	२२७१२	पटक	१.०	०.९	०.६	१.०	०.९	०.६
२.६.६.१९	समुदायिक वन व्यवस्थापन तापमा गोटी	२२७१२	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२.७.५.६	वार्षिक प्राप्ति प्रतिवेदन पुस्तिका प्रकाशन	२२७२२	संख्या	१००.०	०.१९	१.०	१००.०	०.१९	१.०
२.७.५.७	संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार समझी ऊपादन तथा वितरण	२२७२२	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२.७.५.८	संरक्षण सम्बन्धी संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	२२७२२	महिला	०.०	०.०	१.०	०.०	०.०	०.०
२.७.५.९६	ईको वन्यवात संचालन सहयोग	२२७२२	वटा	२.०	०.०८	०.४	२.०	०.०८	०.४
२.७.२१.७	बरामद वन ऐतावार व्यवस्थापन	२२७२२	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२.७.२१.८	आखेटोपहार व्यवस्थापन	२२७२२	पटक	१.०	०.३९	२.०	१.०	०.३९	२.०
२.७.२१.१०	चोरी शाकार नियन्त्रण स्थिय अपरेसन	२२७२२	पटक	३.०	०.१७	०.९	३.०	०.१८	०.९
२.७.२१.१२	चोरी शाकार नियन्त्रण संयुक्त गर्सी	२२७२२	पटक	२.०	०.१२	०.६	२.०	०.१२	०.६
२.७.२१.१३.१	संरक्षण क्षेत्रका संरोक्तवालाहरूसँग अन्तर्राष्ट्रिया (हिल्टि व्यवस्थापन)	२२७२२	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२.७.२१.१३.४	गाँउ बस्ति लजिक डेलो जाप्रभमधुरत वन क्षेत्रका व्यवस्थापन	२२७२२	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०
२.७.२१.१३.६	वन डेलो व्यवस्थापन सम्बन्धी संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	२२७२२	पटक	०.०	०.०	३.०	०.०	०.०	०.०
२.७.२१.१३.७	सेता, प्रहरी, प्रशासन, नागरिक समाजसंगको सहकार्यमा डाढेला	२२७२२	पटक	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.०

लियन्चना	
२.७३१.१४	दुहां तथा समस्याग्रस्त वन्यजन्तु व्यवस्थापन पर्यटक्य क्षेत्रको फोहोर भैला व्यवस्थापन (समसफाई)
२.७३१.१७	यासांगुड्ना संकलन कार्यको व्यवस्थापन
२.७३१.२५४	मुद्दा अन्वरसन्धात तथा तहफकात वन्यजन्तु सम्पाद (६-७ वैशाख)
२.७३१.२७६	वन्यजन्तु दुले क्षतिको गहत सहयोग
२.७३१.२८	चालु खर्च अन्वर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा ग) कार्यक्रम तरफको जम्मा (क + ख)
	प्रशासनिक खर्च
	कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)

अनुसूची: ३ (ख) राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण प्रभाग आयोजना

आ.ब. २०५८० को वार्षिक प्रगति

१. अगार्हक वर्ष: २०५८०

२. बजेट उपर्योगिक नं: ३२९०३०१०

३. मन्त्रालय: वन तथा वातावरण

४. आयोजना कार्यालयको नाम: अपी-नाम्या संरक्षण क्षेत्र कार्यालय

५. कार्यक्रम क्रायोजनाको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण प्रभाग

६. आयोजना कार्यालय प्रमुखको नाम: नुवेल्द अर्थात्

७. यस अवधिको बजेट रु.: ७५.५

- क. आल्टरिक (१) लेपाल सरकार :
- (२) संस्था:
 - (३) जनसहभागिता:
 - ख. वैदेशिक (१) क्रमा
 - (२) अनुदान
 - ९. चालु आ.व.को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिस्त: ६५५५, ९०.९४%
 - १०. कुल लागत मध्य हालसम्म शुरू देख यस अवधि सम्मको कुल खर्च रकम १
 - प्रतिस्त: ६५५५, ९०.९४%
 - ११. आयोजनाको शुरुदेख यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिस्त: ६५५५, ९०.९४%
 - १२. आयोजनाको कुल अवधि मध्य वितेको समय प्रतिस्तमा :
 - १३. यस त्रैमासिक अपार्धिको भौतिक प्रगति: ६३.४२ %

(२) अनुदान :

क्र.सं.	एकार्हकालपको विवरण	खर्च प्रार्थक	इकाई	आ.वा. २०५८० को		वार्षिक प्रगति	(रकम रु. लाखमा)
				वार्षिक लक्ष्य	परिमाण	भार	
५.१.७.१	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम (निःशर्त चालु अनुदान कार्यक्रम खर्च)	२५५५१	पटक	१५.०	१०.०	६५०५	६५.४३
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा				१०.०	६५०५	६०.३
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + ख)				१०.०	६५०५	६०.३
	प्रशासनिक खर्च				१०	७५५	७४५
	कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)				१००	७५.५	७५.५

अनुसूची ४: हालसम्म अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयमा रहेका मुदाका विवरण

क्र.सं.	आ.व	मुदाको प्रकार	मुदा दायरी मिति	फैसला मिति	कैफियत
१	२०६९/७०	अबैध काठ बरामद	२०६९/६/१६	२०६९/११/२८	
२	२०६९/७०	चितुवाको छाला र हड्डी ओसारपसार	२०६९/८/१३	२०७२/३/३१	
३	२०६९/७०	सालकको कत्ता ओसारपसार	२०६९/८/२७	२०७०/२/२०	
४	२०६९/७०	अबैध बाघ हाती कस्तुरी मृग लगायतको वन्यजन्तु आखेटोपहार ओसारपसार	२०७०/३/१२	२०७२/३/३१	
५	२०७०/७१	अबैध रूपमा काठ कटानी चिरानी	२०७१/२/२०	२०७३/३/१५	
६	२०७२/७३	चारि बाघको छाला ओसारपसार गरेको	२०७२/४/६	२०७२/२/२८	
७	२०७३/७४	अबैध रूपमा यासाँगुम्बा ओसारपसार	२०७३/४/९	२०७५/४/२	
८	२०७३/७४	अबैध रूपमा यासाँगुम्बा ओसारपसार	२०७३/४/१०	१०/१३/२०७६	
९	२०७४/७५	अबैध रूपमा यासाँगुम्बा ओसारपसार	२०७४/६/४	०६/०६/२०७६	
१०	२०७५/७६	कुनै मुदा दर्ता नभएको			
११	२०७६/७७	कुनै मुदा दर्ता नभएको			
१२	२०७७/७८	अबैध रूपमा सतुवा ओसार पसार	२०७७/०६/१९		
१३	२०७८/७९	कुनै मुदा दर्ता नभएको			
१४	२०७९/०८०	अबैधरूपमा वन्यजन्तुको शिकार	२०८०/०३/२८	जिल्ला अदालत दार्चुलामा दर्ता	

अनुसूची ५: पर्यटक विवरण

महिना	ईकाई	नेपाली			सार्क			विदेशी			कुल जम्मा			कैफियत
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
श्रावण	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
भाद्र	जना	०	०	०	०	०	०	३	०	३	३	०	३	
आश्विन	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
कार्तिक	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
मंसिर	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
पौष	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
माघ	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
फागुन	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
चैत्र	जना	०	०	०	०	०	०	२	२	०	२	२		
बैसाख	जना	०	३	३	०	०	०	३	६	९	३	९	१२	
जेठ	जना	०	०	०	०	०	०	१	१	०	१	१		
आषाढ	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
जम्मा	जना	०	३	३	०	०	०	६	९	१५	६	१२	१८	

अनुसूची ६ : विगत ७ वर्ष देखिको पर्यटक आगमनको विवरण

क्र.सं.	आ.व.	ईकाई	नेपाली				सार्क			विदेशी			कुल जम्मा				कैफियत
			महिला	पुरुष	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	अन्य	जम्मा	
१	२०७३/२०७४	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	१६	०	२५	
२	२०७४/२०७५	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	
३	२०७५/२०७६	जना	०	१०	०	१०	०	०	०	१	१९	२८	९	२९	०	३८	
४	२०७६/२०७७	जना	२	१३	१३	२८	०	०	०	३	४	७	५	१७	१३	३५	
५	२०७७/२०७८	जना	०	३	०	३	०	०	०	०	३	३	०	६	०	६	
६	२०७८/२०७९	जना	०	३	०	३	०	०	०	७	९	१६	७	१२	०	१९	
७	२०७९/२०८०	जना	०	३	०	३	०	०	०	६	९	१५	६	१२	०	१८	
जम्मा		जना	२	३२	१३	४७	०	०	०	२५	४४	६९	३४	१४	१३	१४१	

अनुसूची ७ : आर्थिक वर्ष २०७९/८० को राजश्व संकलित राजश्व विवरण

क्र.सं.	राजश्व शिर्षक	जम्मा राजश्व रकम रु.	कैफियत
१.	वन क्षेत्रको रोयल्टी (३३३६१)	२,१४,३८,७१०/-	
२.	वन क्षेत्रको अन्य आय (१४२६४)	३१,८००/-	
३.	बेरुजु (१५१११)	५,७९०/-	
४.	पदयात्रा दस्तुर (१४११२)	३८,१३१.१७/-	
५.	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क (१४२२९)	५०/-	
६.	न्यायिक दण्ड, जरिवाना र जफत (१४३११)	१,००,०००/-	
७.	न्यायिक दस्तुर (१४२२१)	२५०/-	
	जम्मा	२,१६,१४,६५१.१७/-	

अनुसूची ८ : अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय दार्चुलाको आ.व. २०६७/०६८ देखि २०७९/०८० सम्म
संकलित राजस्व विवरण

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	राजस्व रकम रु.मा	कैफियत
१	२०६७/०६८	५६१९८०	
२	२०६८/०६९	९५३८६८८	
३	२०६९/०७०	७८२७६९६	
४	२०७०/०७१	१०२३३७५९	
५	२०७१/०७२	८६४७४९९	
६	२०७२/०७३	१७३४५०४८	
७	२०७३/०७४	२०३८९५९९	
८	२०७४/०७५	२४४१४०९७	
९	२०७५/०७६	१३७७३२७७	
१०	२०७६/०७७	१०७०४६१५	
११	२०७७/०७८	१०४५२४३८	
१२	२०७८/०७९	२५००४३५०	
१३	२०७९/०८०	२१६१४६५९.१७	
जम्मा		१८०५०७६८९.१७	

अनुसूची ९ : अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा हालसम्म मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तर्फ प्राप्त रकमको विवरण

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	प्राप्त रकम रु.	कैफियत
१	२०७२/०७३	२५,७०,०००/-	
२	२०७३/०७४	३५,००,०००/-	
३	२०७४/०७५	३,५६,८०,०००/-	
४	२०७५/०७६	७८,२६,०००/-	
५	२०७६/०७७	६९,०९,०००/-	
६	२०७७/०७८	६७,००,०००/-	
७	२०७८/०७९	५१,८४,०००/-	
८	२०७९/०८०	७४,५००००/-	
जम्मा		७,५८,१९,०००/-	

अनुसूची १०: आ.व.२०७९/०८० मा वितरण गरिएको राहत रकम

सि.न.	पिडितको नाम	ठेगाना	क्षति गर्ने बन्यजन्तु	क्षति गरेको प्रजाति	क्षतिको विवरण	वितरण गरिएको राहत रकम रु.	कैफियत
१	बलदेव सिह महर	म. न. पा. - ७, बाँज	चितुवा	बाख्ता	७ वटा	३६०००	डि ब का दार्चुला
२	हरि राम कोली	म. न. पा. - ७, धाप	चितुवा	बाख्ता	२ वटा	१२०००	डि ब का दार्चुला
३	झंकर सिह धामि	मालिकार्जुन गा. पा.- १, भर्तोला	बदेल	मानविय	१ वटा	१०२६०	डि ब का दार्चुला
४	लाल सिह भण्डारि	लेकम गा. पा.- ३, लालि	चितुवा	खच्चड	२ वटा	२००००	डि ब का दार्चुला
५	नेफा देवी धामि	ब्याँस गा.पा. -५, धौलाकोट	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
६	प्रेम सिह धामि	ब्याँस गा.पा. -६	चितुवा	बाख्ता	५ वटा	३००००	
७	नारायण विष्ट	मार्मा गा. पा. - ३ सार्सि	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
८	विरभान भाट	मार्मा गा. पा. - २, भोडिखेत	बदेल	गहु		५०००	
९	केशव भट्ट	मार्मा गा. पा. - २, भोडिखेत	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
१०	नरेन्द्र प्र भट्ट	मार्मा गा. पा. - २, भोडिखेत	बदेल	गहु		५०००	
११	राजेन्द्र महरा	मार्मा गा. पा. - १, परबिसा	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
१२	चन्द्र सिह रोकाया	अपि हिमाल गा. पा.-३	चितुवा	खच्चड	२ वटा	१२०००	
१३	गगन ब. सिह	मार्मा गा.पा. -२ मटेला	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
१४	गौमति देवि टमटा	अपि हिमाल गा. पा.-६ काकनाडी	चितुवा	घोडा	१ वटा	१००००	
१५	दिपेन्द्र सिह कुवर	महाकालि न. पा.- १, बबा	चितुवा	बाख्ता	२ वटा	१२०००	
१६	हरक सिह धामि	ब्याँस गा.पा.- ६, पन्तोलि	चितुवा	बाख्ता	५ वटा	३००००	
१७	जहेन्द्र सिह महरा	मार्मा गा.पा.- १, जुडे	चितुवा	बाख्ता	२ वटा	१२०००	
१८	ललित धामि	मार्मा गा. पा.- ६, परिवन	चितुवा	बाख्ता	२ वटा	१२०००	
१९	जित ब. बम	महाकालि न. वा.- १, श्रिबगर	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२०	विरुवा भाट	मार्मा गा.पा.-२, अडिखेत	बदेल	गहु		५०००	
२१	नबराज भट्ट	मार्मा गा पा २	बदेल	गहु		५०००	
२२	धाना धामि	मार्मा गा पा १ जुडेपरविसा	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२३	ललित सिह बोहरा	मार्मा गा. पा.- १,जुडे	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२४	उमेस सिह महरा	मार्मा गा. पा.-१ ,जुडे	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२५	जयन्द्र सिह महरा	मार्मा गा. पा.- १, जुडे	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२६	गगन सिह कार्कि	म. न. पा. - १, छापरि	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२७	अम्बादत्त जोशि	मार्मा गा पा ३	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
२८	दिपक सिह बोहरा	ब्याँस गा.पा.- १	चितुवा	घोडा	१ वटा	१००००	
२९	खडक राम लुहार	मालिकार्जुन गा.पा. ७ सेल्फे	चितुवा	गाई	१ वटा	१००००	डि ब का दार्चुला
३०	तेज बहादुर पाल	म. न. पा. - ७, धाप	चितुवा	बाख्ता	५ वटा	३००००	डि ब का दार्चुला
३१	जिवन सिह बोहरा	म. न. पा. - ५	चितुवा	बाख्ता	४ वटा	२४०००	डि ब का दार्चुला
३२	गोकुल दल जोशि	शैल्यसिखर न.पा. ८ झारकाडा	चितुवा	गाई	३ वटा	२५०००	डि ब का दार्चुला
३३	बिर्मा बोहरा	म.न. पा. ५	चितुवा	बाख्ता	२ बटा	१२०००	डि ब का दार्चुला
३४	मोहन देब जोशी	लेकम गा.पा. ५	चितुवा	गाई	२ वटा	२००००	डि ब का दार्चुला
३५	लाल बहादुर बम	म. न. पा. - १ बाङ्ग	चितुवा	बाख्ता	५ वटा	३००००	
३६	गगन बहादुर सिह	मार्मा गा पा २ मटेला	बदेल	मैके		५०००	
३७	बसन्ति देवि जोहारि	ब्यास गा पा २ दुम्लड	चितुवा	गाई	१ वटा	६०००	
३८	दिपा महरा	मार्मा गा पा ४ थाप	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
३९	दिपक सिह कुवर	ब्यास गा पा ४ सुनसेरा	चितुवा	बाख्ता	१ वटा	६०००	
४०	राकेश कुवर	ब्यास गा पा ४ सुनसेरा	चितुवा	बाख्ता	३ वटा	१८०००	

४१	रागेश सिंह धामि	ब्यास गा पा ६ कुटि	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	६०००	
४२	दिलेन्द्र धामि	मार्मा गा पा २ कोटठाला	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१२०००	
४३	नारायण दत्त भट्ट	मार्मा गा पा २ अंडिखेत	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	१००००	
४४	जनक सिंह बिष्ट	ब्यास गा पा ४ दोकट	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१२०००	
४५	सुरेन्द्र सिंह धामि	ब्यास गा पा ६ पन्तोलि	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	६०००	
४६	कमला महर	मार्मा गा पा १ परविसा	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	६०००	
४७	हिरमति ठगुन्ना	मार्मा गा पा १ जुडे	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	६०००	
४८	दल जित ठगुन्ना	मार्मा गा पा १ जुडे	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	६०००	
४९	ऐता महर	मार्मा गा पा १ जुडे	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	६०००	
५०	कमला पति भट्ट	ब्यास गा पा ६ हुति	भालु	मानविय	१ वटा	१४२५०	
५१	अम्भु ठेकरे	अपि हिमाल गा पा ४ खण्डेश्वरी	चितुवा	खच्चड	१ वटा	१००००	
५२	धन बहादुर बिष्ट	मार्मा गा पा ४	चितुवा	गाई	१ वटा	१००००	
५३	हिरा जोशी	लेकम गा.पा.-५	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	डि.व.का.
५४	पल्लब राज जोशी	लेकम गा.पा.-५	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	डि.व.का.
५५	नरेश दत्त जोशी	शैल्यशिखर न.पा.-४	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	डि.व.का.
५६	मनिष उपाध्याय	मालिकार्जुन-७	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	डि.व.का.
५७	दिपेन्द्र चन्द	मालिकार्जुन-७	चितुवा	खच्चड	२ वटा	१००००	डि.व.का.
५८	सुरेन्द्र सिंह रैखोला	महाकाली न.पा. ७	भालु	मानव	१ वटा	२००००	डि.व.का.
५९	धन सिंह धामी	ब्यास गा.पा.-५	चितुवा	बाख्रा	३ वटा	१५०००	
६०	जसमल सिंह ठगुन्ना	मार्मा गा.पा.-१	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
६१	नरेन्द्र धामी	मार्मा गा.पा.-१	चितुवा	भेडा	१ वटा	५०००	
६२	बिर सिंह बिष्ट	ब्यास गा.पा.-४	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
६३	बिर सिंह डडाल	नौगाड गा.पा.-१	चितुवा	गोरु	१ वटा	८०००	
६४	पुर्णा सिंह महर	मार्मा गा.पा.-१	भालु	मानव	१ वटा	२००००	
६५	विष्णु दत्त भट्ट	ब्यास गा.पा.-४	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
६६	कल्याण सिंह कुवर	ब्यास गा.पा.-३	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
६७	हरजित सिंह ठगुन्ना	मार्मा गा.पा.-३	चितुवा	बाख्रा	३ वटा	१५०००	
६८	निर्मला कार्की	दुहु गा.पा.-३	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
६९	देवकी जोशी	मार्मा गा.पा.-३	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
७०	दिपेन्द्र बिष्ट	मार्मा गा.पा.-३	चितुवा	गाई	१ वटा	८०००	
७१	हर्के सिंह डडाल	ब्यास गा.पा.-३	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	५०००	
७२	धरपान सिंह धामी	ब्यास गा.पा.-३	चितुवा	खच्चड	२ वटा	२००००	
७३	मान सिंह कार्की	दुहु गा.पा.-४	चितुवा	गाई	१ वटा	८०००	
७४	धन बहादुर बम	ब्यास गा.पा.-६	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
७५	भागपथी ठगुन्ना	मार्मा गा.पा.-३	चितुवा	बाख्रा	१ बाख्रा	५०००	
७६	हर्के सिंह धामी	ब्यास गा.पा.-५	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
७७	बिख लाल भट्ट	मार्मा गा.पा. - २	चितुवा	बाख्रा	३ वटा	१५०००	
७८	नरेन्द्र सिंह बिष्ट	ब्यास गा.पा.-४	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
७९	कृष्ण सिंह कुवर	ब्यास गा.पा. - ३	चितुवा	बाख्रा	३ वटा	१५०००	
८०	सुरेन्द्र बहादुर सिंह	मार्मा गा.पा.-२	चितुवा	गोरु	१ वटा	८०००	
८१	सुन्दर बहादुर बम	म.न.पा.-१	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
८२	सुन्दर बहादुर बम	म.न.पा.-१	चितुवा	बाख्रा	३ वटा	१५०००	
८३	गोपाल भट्ट	मार्मा गा.पा.-२	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	१००००	

८४	गोपाल भट्ट	मार्मा गा.पा. - २	चितुवा	गाई	१ वटा	६०००	
८५	ललुवा भट्ट	मार्मा गा.पा.- २	चितुवा	गाई	१ वटा	६०००	
८६	धर्मा नन्द भट्ट	मार्मा गा.पा.- २	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
८७	गोबिन्द सिंह कार्कि	म.न.पा.-१	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
८८	प्रेम बहादुर सिंह	मार्मा गा.पा.-२	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
८९	अम्बा दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	२ रोपनी	७०००	
९०	राम दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	२ रोपनी	६५५२	
९१	हरदेवी भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१.५ रोपनी	३९२०	
९२	गंगा दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१ रोपनी	३५००	
९३	सावित्री भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	२ रोपनी	६५५२	
९४	देवकी भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१ रोपनी	३५००	
९५	लक्ष्मी दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१ रोपनी	३५००	
९६	विष्णु दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	३ रोपनी	६६६४	
९७	भवानी नत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१.५ रोपनी	१८२०	
९८	भागरथी भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	२ रोपनी	६६०८	
९९	जितराम लोहर	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१ रोपनी	३५००	
१००	द्रोपती भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१ रोपनी	३५००	
१०१	जयानन्द भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	.५ रोपनी	१८२०	
१०२	राजमती देवी भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	१ रोपनी	३५००	
१०३	हरु देवी भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	२.५ रोपनी	३९२०	
१०४	देव दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	२ रोपनी	४६४८	
१०५	धर्मा नन्द भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	३ रोपनी	७०००	
१०६	विसन दत्त भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	३ रोपनी	३५००	
१०७	मनिराज भट्ट	ब्याँस गा.पा.- ५	बदेल	गहु	४ रोपनी	७८४०	
१०८	अमर सिंह धामी	मार्मा गा.पा.- १	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
१०९	रोशन सिंह ठुगुना	मार्मा गा.पा.- १	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
११०	धिरेन्द्र बहादुर बम	दुहु गा.पा.- ४	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	१००००	
१११	स्थम सिंह धामी	नैगाड गा.पा.-४	चितुवा	बाख्रा	२ वटा	१००००	
११२	गोपाल भट्ट	मार्मा गा.पा. २	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
११३	करन सिंह विष्ट	ब्याँस गा.पा. ४	चितुवा	खच्चड	१ वटा	१००००	
११४	दान बहादुर बम	म.न.पा.-१	चितुवा	बाख्रा	१ वटा	५०००	
जम्मा वितरण गरिएको राहत रकम						१०७६३५४	

अनुसूची ११: हाल सम्म गठित सामुदायिक वन सम्बन्धीको विवरण

क्र.स	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	घरधुरी संख्या	जनसंख्या			वनको क्षेत्रफल हेक्टरमा	कैफियत
				महिला	पुरुष	जम्मा		
१	दुर्गा भवानी संरक्षण सामुदायिक वन	व्याँस -२, राङ्गथल	३०	८९	८८	१७७	२२९	
२	गोरखनाथ वर्तिवगर सं सा वन उ समुह	व्याँस-२, माल	५९	१९७	१७७	३७४	१०८	
३	दुमिलड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-२,	९४	२७४	३०८	५८६	४८९	
४	टिंकर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-१	७०	१८३	१८२	३६५	५३	
५	छाँडरु संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-१	१७९	३७९	३७४	७४५	४७२	
६	रानिथान संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-३	११९	३२८	३४०	६६८	४९८	
७	हरपाप कमेडीपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-५	५७	१८७	१७४	३६१	९५	
८	सम्पाल रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-४	७०	१८६	१९६	३८२	२३२	
९	महादेव संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-३	३२	९८	१०७	२०५	११८	
१०	लटिनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	४३१	१३६८	१४१९	२७७७	४२८	
११	घरमाथि दरपा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-५	२७	६७	७५	१४२	१९	
१२	सिद्धेश्वर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-३	१६४	४८९	४४८	९३७	११८	
१३	नम्जुड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-२,	७४	२७६	२९०	५६६	४३०	
१४	बालिचन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	७९	२८३	२८९	७७२	५९	
१५	बिसौना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -२	१३७	४२२	४०९	८३१	८	
१६	दलौना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	१०६	३२०	३६६	६८६	२२४	
१७	सरकचुला सुपली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	४५	११०	११४	२१४	१८६	
१८	शिव विनायक संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	४२	११७	१३१	२४८	७४	
१९	शेरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	३३	९४	९०	१८४	३	
२०	रिखखोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	२५	६६	७०	१३६	१३०	
२१	पाँग्रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	३५	१०३	११६	२१९	१४३	
२२	गोदारचोक संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	८	२८	२७	५३	३	
२३	कटेलीगाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	४१	११०	१२५	२३५	१८३	
२४	कटोल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	४०	११७	१३४	२७१	७०	
२५	भवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	४६	१४५	१६१	३०६	११९	
२६	सेलादिगरफुल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३३	७५	८२	१५७	१४७	
२७	देउली ठुलमेला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-६	३३	८१	९५	१७६	१०७	
२८	देउलीघाट संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	४०	१०३	१०९	२१२	१८५	
२९	राज भिजन घटेदोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	७७	१५०	१६२	३१२	४१७	
३०	कालमाटी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३८	११४	१२०	२३४	१६२	

३१	तितेली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -२/३	२८५	१०३९	१०६८	२१०७	१२३	
३२	दामकुरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१२९	३९०	३९०	७८०	२३	
३३	सुर्माभिवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३८	११४	१००	२१४	१६४	
३४	कुलासैना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१०४	२९१	३०१	५९२	३५४	
३५	चिलढुङ्ग्रा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	४७	१३३	१३५	२६८	७३	
३६	फापेरे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -४/५	४२३	१२३४	१३६३	२५९७	१७२	
३७	जेवालाखोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	८४	२३५	२२४	४७९	७९	
३८	खड्यान सितोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-६	९६	३१३	२७९	५८४	४५६	
३९	सल्याडी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	९०	२८५	२७६	५६१	४६	
४०	छुमछुम साननाडी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-५	१५६	४७	५१४	९८५	१९३	
४१	गरमोरा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-५	८१	२३५	२६०	४९५	९९	
४२	कोल्से संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-४	४७	१११	१२९	२४०	२४	
४३	फापराडी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	१६६	५०९	५७९	१०६८	८	
४४	हिकीला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-२	५९२	१८४५	१९७२	३८१७	४५०	
४५	दुर्गे भवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	३१	९१	१०६	११७	२२६	
४६	बबा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	२४	७६	८९	१६५	२१२	
४७	महादेव दोगडा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	६८	२०८	२५४	४६३	१०३	
४८	दौला भुईकोट पैरो संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-४	५३	१६५	१६६	३३१	१५	
४९	भगवती रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-१	८९	२७४	२७९	५७३	४३३	
५०	चन्दन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	५२	१९४	१८४	३७८	७	
५१	डाडा महिला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	५५	२०१	१९६	३९७	४	
५२	थाम संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२ र महाकाली-२	१४८	४७२	५०२	९७४	१५६	
५३	देउकाकोठा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	१५५	५००	५३३	१०३३	१९	
५४	सिराड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	७७	२४५	२५८	५०३	३६६	
५५	बिरलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	७०	२१२	२२८	४४०	६	
५६	सिमलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	१३	३२	४१	७३	६	
५७	नौलाकोट संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	६२	१८२	१८२	३६४	८४	
५८	पारीपातल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	२६२	५८४	८३२	१६१६	३२	
५९	हुड्केखोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	३३	१०९	११७	२२६	३	
६०	तुतु तितारी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-६	१४९	५४६	५८०	११२६	१६९	
६१	सौतोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	३१	९१	१०६	१९७	६	

६२	देउरख संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	२३	५३	५६	१०९	८२	
६३	खामेतोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	६७	१६०	२०३	३६३	४७२	
६४	स्याउलारी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	१२	३७	४३	८०	७	
६५	सुर्माभवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	४३	१२३	१२०	२४३	११३	
६६	रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -४	६०	१८३	१२२	३०५	१२४	
६७	ब्रह्मलेक कैचुला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-३	२७२	८९२	८८३	१७७३	३३६	
६८	ठाडाईजर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -४	१७	५३	५०	१०३	१५	
६९	घरतली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -४	७२	२०२	२२८	४३०	८	
७०	गैरी रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -६	२४४	६८७	६२७	१३१४	१६९	
७१	पारीवन तुसाराडी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -६	५८	२००	१९७	३९७	५	
७२	भैसेखाली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -६	११७	४१४	४१४	८२८	२७	
७३	जयदुर्गे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-५	११७	३४९	३६१	७१०	१५३	
७४	बुराउसधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-५	२८	९४	८७	१८१	९	
७५	जाङ्गथा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-५	९८	३३६	३३२	६६८	१५	
७६	ओखलगाडा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -६	५९	१७७	१८७	३६२	१२	
७७	मालिकार्जुन डाँड़ा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	९५	३३५	३२५	६६०	५३	
७८	मालिकार्जुन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	९५	३३५	३२५	६६०	३५	
७९	चौपाता चौकेदुंगा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	१६६	५०६	५६२	१०६८	३३	
८०	डाढा बस्पाली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-१	९५	३३५	३२५	६६०	२१७	
८१	रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-१	५३	१५७	१७४	३३१	१३४	
८२	पारीखार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	३४	१३१	१७१	२८२	१०	
८३	लाम्पानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	१८	६१	६७	१२८	९	
८४	गोकर्ण संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	१३५	४४८	४४९	८९७	३७	
८५	बसनधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-१	७८	२५९	२७५	५३४	१६९	
८६	सिदनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-१	१०	३०२	२७५	५७७	५०	
८७	डाढाबाग संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-१	१८७	१५७	१७४	३३१	१०७	
८८	जुगेपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	३४	९९	१०४	२०३	४	
८९	विनाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	३७	१०५	१०५	२१०	२	
९०	मालिकार्जुन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२/३	११८	४२४	४६७	८९१	८७	
९१	ककनाड खोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	३२	१०१	१११	२१२	१२	

१२	गडानीधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह		३१	७२	७३	१४५	९	
१३	पतेली बिसौनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	०	०	०	०	०	
१४	डाँफे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-१	१९२	३३०	३७८	७०८	३७६	
१५	लटिनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	७६	२६९	२७५	५४४	९	
१६	चुवाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	३३	१०५	११४	२१९	६	
१७	केदारनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-२	०	०	०	०	०	
१८	दोनया संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-३	७७	२३७	२१४	४५१	९०	
१९	अंगले संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	४२	१४०	१४८	२८८	४	
१००	डोठी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	३३	९०	१०२	१९२	१७	
१०१	मेलदूङ्गा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	१९	५७	७४	१११	३१	
१०२	आतोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	२८	५७	७८	१५५	१०	
१०३	कलेन्जर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१३८	४०९	४२८	८३७	९	
१०४	दुर्गा मन्दिर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१६८	३८७	३१७	७८४	७०	
१०५	जोलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	०	०	०	०	०	
१०६	श्रीबगर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	३८	१०३	१००	२०३	४४	
१०७	धामी धम्पनेरा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	७४	१३२	१४३	२७५	४	
१०८	काफलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	३४	६७	६९	१३६	१२	
१०९	मुल्ला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	८०	३०७	३०७	६१४	३	
११०	हेराना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	७१	१२३	१२५	२४८	२६	
१११	गौरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	८६	१५७	१७४	३३१	६२	
११२	लिङ्के संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	६४	१३४	१७६	३१०	१८	
११३	बिसुनधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	२०	५२	५२	१०४	८	
११४	डैठी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	३१	८५	१०६	१११	१६	
११५	चडेपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	६०	१७०	१७५	३४५	४२	
११६	भुलअफर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	१२१	२१०	१३०	३४०	९०	
११७	उषाणी ख संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	८८	२४२	२४३	४८५	४३	
११८	उषाणी क संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	८८	२४२	२४३	४८५	४३	
११९	होपरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	२३८	७५४	८५६	१६५०	१०७	
१२०	सेलापातल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-४	७६	२२६	२०३	४२९	१०३	
१२१	खन्टरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-४	७७	१५७	१७३	३३०	७	
१२२	कठेरी बिसौनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-४	२२	६२	६९	१३१	२	
१२३	बज्यालपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-४	६६	२६६	२७९	५१७	१७	
१२४	घट्टखोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-४	२२	७४	७२	१४६	३	

१२५	नानी तेल्याखानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस-५	६५	२१७	२०३	४२०	४	
१२६	थामधार रतुवा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-३	६३	२५२	२३८	४९०	३६	
१२७	बजानी किलाउपाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	१०४	२९५	३१६	६११	१२९	
१२८	घड्येखोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	३५	१२४	११५	२३९	१८	
१२९	भवानीधौला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	६०	१२८	१५६	२८४	५३	
१३०	बरोसेपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	८३	२११	२२७	४३८	२५	
१३१	ज्यामिरे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	५८	१३४	१४५	२७९	३	
१३२	युवा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-५	१३२	३८५	३९१	४७६	४९४	
१३३	लाटीकोईली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँहुँ-५	४०	१०७	१२५	२३०	१२	
१३४	लास्कु संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	२५	६३	६६	१२९	१	
१३५	खोल्टेराउला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	५७	१७८	१६८	३२६	१०	
१३६	शुशिल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नौगाड-३	१९	३४	४४	७८	१६९	
१३७	रातापानी दोमाल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	३८	११९	१२७	२४६	३३	
१३८	मालिकार्जुन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्याँस -६	४४	८९	९४	१८३	७४	
१४०	हुड गुलेली संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	अपिहिमाल गा.पा ४,	५७	१७६	१९२	३६८	६३	
१४१	भाडणी संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	मार्मा गा.पा. १	१४२	४१४	३८५	७९९	२२७	
१४२	मुना मदन संरक्षण सा.व.उ. समूह	मार्मा गा.पा. १	१७६	७४७	७७२	१११९	१३६	
१४३	खकने संरक्षण सा.व.उ. समूह	मार्मा गा.पा. ३	२०	४२	४८	९०	२१	

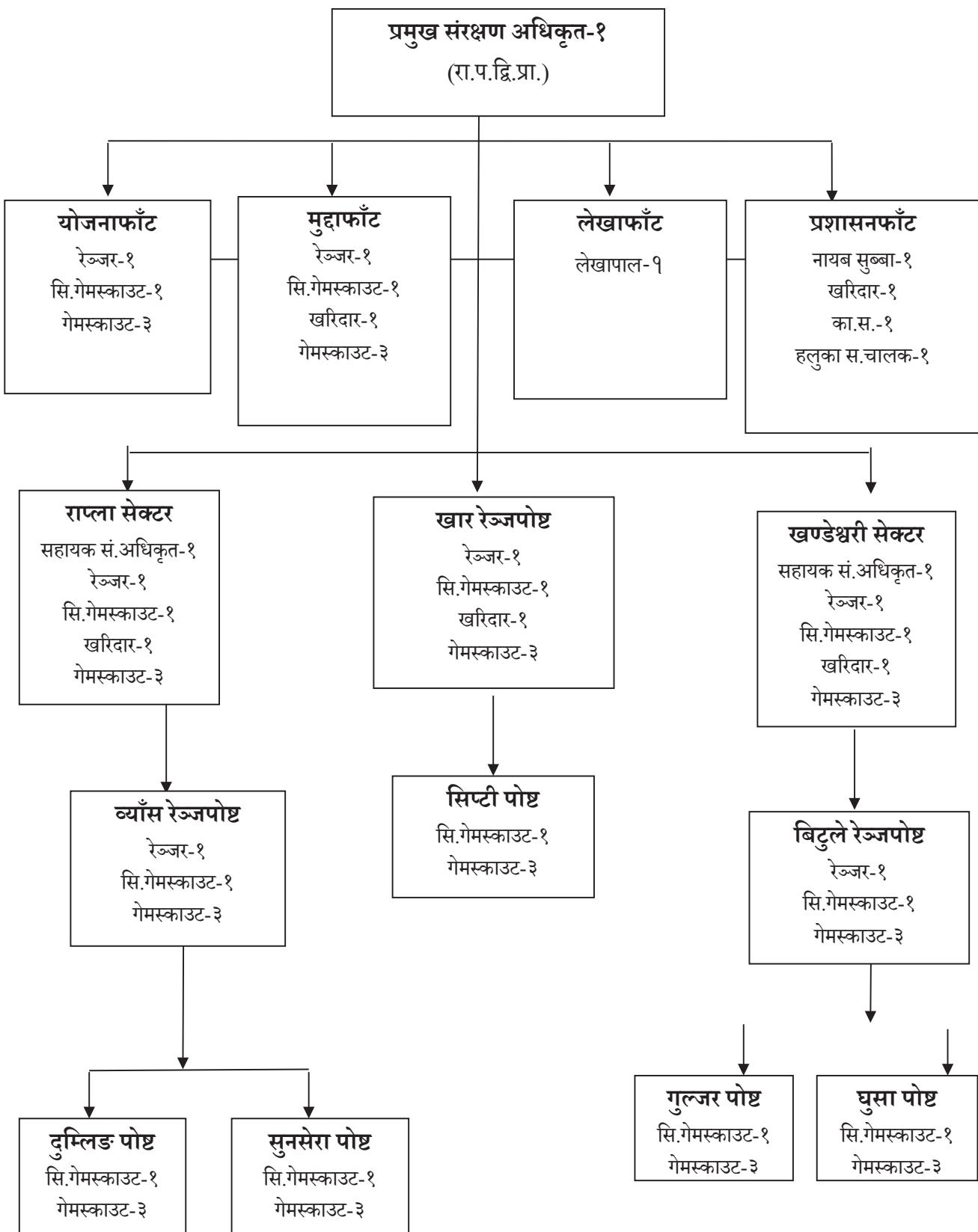
अनुसुची १२: आ.व. २०७९/०८० निकासी भएका जडिबुटीहरू

सि.न.	जडिबुटीको नाम	वैज्ञानिक नाम	संकलन (कि.ग्रा.)	निकाशी (कि.ग्रा.)	कैफियत
१	यासागुम्बा	<i>Cordyceps spp.</i>	६३०.७५	४७१.६८	
२	बनलसुन	<i>Allium wallichii</i>	२६३५	२५०९	
३	साधारण च्याँड	<i>Wild mushroom</i>	१८५०	०	
४	अल्लो	<i>Girardinia diversifolia</i>	५०००	५०००	
५	सतुवा	<i>Paris polyphylla</i>	२४२	२२२	
६	गुच्चि च्याँड	<i>Morchella spp.</i>	१२	१२	
७	पाषाणभेद	<i>Bergenia ciliata</i>	३८००	३८००	
८	कटुकी	<i>Neopicrorhiza scrophulariifolia</i>	१५००	१४९०	
९	सेतकचिनी	<i>Polygonatum spp.</i>	३७००	३०००	
१०	रिड्डा	<i>Sapindus mukorossi</i>	२५००	२५००	
११	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	४००	४००	
१२	कालादाना	<i>Ipomoea spp.</i>	१५०	५०	
१३	सुगन्धध्वाल	<i>Valeriana jatamansii</i>	२२०	२२०	
१४	दालचीनी बोक्रा	<i>Cinnamomum tamala</i>	१००	०	
१५	तेजपात	<i>Cinnamomum tamala</i>	२००	०	
१६	अमला	<i>Phyllanthus emblica</i>	१५००	१५००	
१७	चिराइतो	<i>Swertia chirayita</i>	१०००	३००	
१८	कचुर/बन हलेदो	<i>Curcuma Zedoaria</i>	५००		
जम्मा राजश्व रकम रु.			१४४५४९३०		

अनुसूची १३: विगत ७ वर्षको अवधिमा निकासा भएका जडीबुटीहरूको विवरण

सि.नं.	जडीबुटी प्रजातीहरू	जडीबुटी संकलन तथा निकासी (सरकारी वन क्षेत्र) (कि.ग्रा)							कैफियत
		०७३।०७४	०७४।०७५	०७५।०७६	०७६।०७७	०७७।०७८	०७८।०७९	०७९।०८०	
१	यासार्गुम्बा	६६९	७६४	५४५	३२७	३०५	७२५	४७२	
२	सतुवा	२६९७	३३८८	३३३१	११२८	१४००	४७६	२२२	
३	वन लसुन	१२०७	५१६६	३९७३	३२५०	१०४४	३१३२	२००९	
४	साधारण च्याउ	६४५	४३५२	३६८७	४०४०	१५४०	२३४०	०	
५	जटामसी	४९५०	०	३००	२५००	०	०	०	
६	सेतक चिनी	६२००	९००	४४९५	९००	१७००	३०५०	३०००	
७	पाषणबेद	१५०७०	८०००	२५००	३६००	१२००	१४००	३८००	
८	तेजपात	१२८००	५०००	२४२	२३७	०	९००	०	
९	रिड्डा	१०७००	५०००	६२३६	३६०७	५५००	१५००	२५००	
१०	कुट्टकी	५४२०	२००	३९७९	४१५०	४०००	८०३०	१४९०	
११	सुगन्धवाल	८५	१००	०	१०००	०	९५०	२२०	
१२	अमला	२८२०	३००	५००	१५००	५८०	०	१५००	
१३	अल्लो	०	३८००	०	१८५०	२९००	४०००	५०००	
१४	गुच्ची च्याउ	०	२००	७९	८६	६	२९	१२	
१५	चिराईतो	०	१००	०	२३४५	१२००	०	३००	
१६	टिमुर	०	१००	३९२	०	७०	२९०	४००	
१७	दालचिनी	०	०	९९६	०	०	७०	०	
१८	काउलोको बोक्रा	०	०	०	०	१५०	०	०	
१९	काला दाना	०	०	०	२५	५०	१५०	५०	
२०	विष, विषमा	०	०	०	०	०	१३०	०	
२१	कचुर/वन हलेदो	०	०	०	०	०	६८०	०	

अनुसूची १४: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय दार्चुलाको सांगठनिक संरचना

अनुसूची १५: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुलामा कार्यरत कर्मचारीको विवरण

सि.न	कर्मचारीको नाम थर	पद	संकेत नं.	कार्यालय सेक्टर रेन्जपोष्ट पोष्ट	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	नुरेन्द्र अर्याल	नि.प्र.सं.अ	१६८२७४	हेडक्वाटर, खलंगा	९८५८७८३५४५	
२	तोयराज जोशी	नायब सुब्बा	१६०९३१	हेडक्वाटर, खलंगा	९८६८७९०८२४	
३	दिपक सिह धामी	लेखापाल	२०९२८०	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८७३४०००	
४	लोक बहादुर महत	रेझर	२२३९१७	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८६५९६११०६	
५	सन्तोष पोख्रेल	रेझर	२३२९८६	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८०८९०५०	
६	ईन्द्र सिंह नगारी	रेझर	२२३९५१	हेडक्वाटर, खलंगा	९७४९५२४८५०	
७	सुर्य बहादुर चन्द	रेझर	२२४०४०	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६८४२९५१५	
८	बिक्रम चौधरी	रेझर	२०७६८१	खार रेन्जपोष्ट	९८१०६४६४८०	
९	कमान सिह बोहरा	खरिदार	१०९९५३	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८४८९९२९०६	
१०	धाना कुमारी कार्की	खरिदार	२०७००६	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८८९६९६८	
११	विर सिंह महर	खरिदार	१८२७५३	खार रेन्जपोष्ट	९८४८७०४४२४	
१२	ज्ञान बहादुर चौधरी	खरिदार	२४७३१३	सुन्सेरा सेक्टर	९८६०६९८७१०	
१३	मान सिंह धामी	खरिदार		हेडक्वाटर, खलंगा		
१४	मान सिंह महर	सि.गे.	१५८२८०	हिकिला पोष्ट	९७४९६७२०९९	
१५	भोजराज जोशी	सि.गे.	२३२९०६	सिप्टी पोष्ट	९८४९४०६४७५	
१६	चेत बहादुर खड्का	सि.गे.	२२९२४८	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४४९९८२४०	
१७	राज कुमार चौधरी	सि.गे.	२२८९४३	हेडक्वाटर, खलंगा	९८६५९६१३७८	
१८	चेतराज जोशी	सि.गे.	२२८९९३	सुन्सेरा सेक्टर	९८६९९६९०९६	

१९	बिमालमान थापा	सि.गे.	२४५७३६	दुम्लिङ पोष्ट	९७६५२८०२६५	
२०	ललिता कु. सिंह	सि.गे.	२३१०८६	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६३३०३०३६	
२१	हृदय कुमार राम हरिजन	सि.गे.	२४७१३३	गुलजर पोष्ट	९७६९८७६१०६	
२२	सरोज कुमार मण्डल	सि.गे.	२४७३१४	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८४९६७७४९२	
२३	डबल सिंह धामी	गेम स्काउट	२२८९५४	व्यास रेन्जपोष्ट	९८४८८९६००१	
२४	मदन सिह ठगुन्ना	गेम स्काउट	२२८९४०	दुम्लिङ पोष्ट	९८६८७०४१३४	
२५	जानकी ऐर	गेम स्काउट	२२८९५१	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८५४७८६१	
२६	गोकर्ण अवस्थी	गेम स्काउट	२२८९५७	व्यास रेन्जपोष्ट	९८४८७६१५९७	
२७	मनेश्वरी पन्त	गेम स्काउट	२२८९२८	हेडक्वाटर, खलंगा	९८६९१०१५६६	
२८	बिरेन्द्र सिंह ठाकुर	गेम स्काउट	२२८९३३	हिकिला पोष्ट	९८१०६४६४८०	
२९	विजय कुमार बि.क.	गेम स्काउट	२२८९५९	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६८५८२४६५	
३०	हिक्मत सुनार	गेम स्काउट	२२८९४१	खार रेन्जपोष्ट	९८०९४२१८५६	
३१	धर्मानन्द भट्ट	गेम स्काउट	२२८९५६	सिप्टी पोष्ट	९८६९८४८८६१	
३२	शेर सिंह गोयाला	गेम स्काउट	२२८९५८	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८६६४२४६१०	
३३	शिवराज बिष्ट	गेम स्काउट	२२८९३८	सुन्सेरा सेक्टर	९८४८८२६६९८	
३४	पान सिंह डडाल	गेम स्काउट	२२८९३७	सिप्टी पोष्ट	९८४८७०००२९	
३५	बिनोद सिंह धामी	गेम स्काउट	२२८९३०	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८६८४६६४६४	
३६	लिला कुमारी पाल	गेम स्काउट	२२९०३२	गुलजर पोष्ट	९८६८७१७४७८	
३७	बिक्रम सिह ठगुन्ना	गेम स्काउट	२३०९२३	व्यास रेन्जपोष्ट	९८६८४४५४०९	
३८	हरी सिह भण्डारी	गेम स्काउट	२३०९२६	गुलजर पोष्ट	९८४०९२५७१६	
३९	डबल सिंह बिष्ट	गेम स्काउट	२३११४९	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६५९६००१२	

४०	सुशील चौधरी	गेम स्काउट	२२८९४६	हिकिला पोष्ट	९८६८८८३२०६	
४१	बलराम बडायक	गेम स्काउट	२२८९५०	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४२२३१४७९	
४२	सन्तोश कुवर	का.स.	करार	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४७५५४३३३	
४३	गगन बहादुर बम	ह.स.चा.	करार	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८८१९३९९	

